

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Historie tělesné výchovy a sportu v Trhových Svinech
Bakalářská práce

Autor práce: Stanislav Mašek, tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2013

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA
PEDAGOGICAL FACULTY
DEPARTMENT OF SPORTS STUDIES

History of physical training and sport in Trhové Sviny
Bachelor thesis

Author: Stanislav Mašek, physical training and sport

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2013

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie tělesné výchovy a sportu v Trhových Svinech

Jméno a příjmení autora: Stanislav Mašek

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Pracoviště: KTVS PF JČU

Vedoucí diplomové práce: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, Csc.

Rok obhajoby: 2013

Abstrakt:

Tato práce se zabývá historií tělesné výchovy a sportu Trhových Svinů od založení jednoty Sokol ve městě až do současnosti.

Autor se zaměřil především na vzestup a působení jednoty Sokol v Trhových Svinech, dále věnoval pozornost nejpočetnějším tělovýchovným spolkům, TJ Spartaku, jeho oddílům a činností těchto oddílů a ve sportovním světě významným osobám narozeným v Trhových Svinech.

Prameny pro tuto práci byly čerpány zejména z Okresního archivu v Českých Budějovicích, z knih zabývajících se historií města, z pravidelných článků předsedů oddílů v Trhvosvinenských listech, a také některých pamětníků a jejich soukromých spisů.

Klíčová slova: Sokol, Spartak, oddíl, Tělovýchovná jednota, soutěž

Bibliographical identification

Title of the bachelor thesis: History of physical training and sport in Trhové Sviny

Author's first name and surname: Stanislav Mašek

Field of study: physical training and sport

Department: Department of Sports studies

Supervisor: doc. PaedDr. Jan Štumbauer, Csc.

The year of presentation: 2013

Abstract:

This thesis looks into history of physical training and sport in Trhové Sviny from date of the foundation of unity “Sokol” till present.

Author focused mainly on rise and work of Sokol's unity in Trhové Sviny and besides that he paid attention to the largest physical training associations such as TJ Spartak, its clubs and their activity. Finally, the work describes the important characters in the world of sport born in Trhové Sviny.

Sources for this thesis were acquired mostly out of the District archive in České Budějovice, from books containing history of the town, regular articles in Trhovosvinské listy written by the TJ Spartak chairmen and some information were also obtained thanks to several witnesses and their private files.

Keywords: Sokol, club, Physical training unity, competition

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

.....

V Trhových Svinech dne 14. 4. 2013

V úvodu bych rád poděkoval některým obyvatelům Trhových Svinů za poskytnuté materiály a také doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi, Csc. za pomoc při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

1.	Úvod.....	8
2.	Teoreticko-metodická část.....	9
2.1.	Cíle, úkoly a předmět práce	9
2.2.	Metody práce.....	9
2.3.	Rozbor pramenů	10
3.	Stručná historie města Trhové Sviny	11
4.	Období 1893 - 1944	17
4.1.	Tělovýchovná jednota Sokol Trhové Sviny	17
4.2.	Fotbal.....	24
4.3.	Cyklistika	25
4.4.	Ostatní sportovní aktivity	26
5.	Období 1945 - 1989	28
5.1.	TJ Sokol / TJ Spartak Trhové Sviny	28
5.1.1.	Oddíl fotbalu	30
5.1.2.	Oddíl kuželek.....	33
5.1.3.	Oddíl volejbalu	34
5.1.4.	Oddíl tenisu.....	35
5.1.5.	Oddíl stolního tenisu	36
5.1.6.	Oddíl ledního hokeje.....	37
5.2.	Cyklistika	37
5.3.	Ostatní sportovní aktivity.....	38
6.	Období 1991 – 2012	40
6.1.	TJ Spartak Trhové Sviny.....	40
6.1.1.	Oddíl fotbalu	42
6.1.2.	Oddíl kuželek.....	46
6.1.3.	Oddíl sportovní gymnastiky.....	48
6.1.4.	Oddíl tenisu.....	49
6.1.5.	Oddíl volejbalu	50
6.1.6.	Oddíl softbalu	51
6.2.	Cyklistika	53
6.3.	Ostatní sportovní aktivity.....	54
7.	Závěr	58
8.	Referenční seznam literatury	60
9.	Seznam zkratk	61
10.	Přílohy.....	62

1. Úvod

Sport a jeho rozmanitá odvětví mají velmi rozsáhlou historii. Počátky sportovních aktivit sahají až do starověkých civilizací, kdy si především vojáci tréninkem různých a často bojových pohybových aktivit vylepšovali své válečné dovednosti. Sport v tomto smyslu pokračoval i ve středověku a mohl být viděn hlavně u rytířů, kteří se navzájem testovali v umění boje. Později, zejména díky renesanci, došlo k přeorientování těchto aktivit a sport se stal pro širokou veřejnost zábavným způsobem trávení volného času.

Protože sám autor práce má k mnoha sportům kladný vztah, rozhodl se sepsat jejich vývoj ve městě, odkud pochází. Jelikož je však historie tělesné výchovy a sportu velice rozsáhlé téma i v tomto malém městě, práce se zaměřuje převážně na nejpočetnější organizované tělovýchovné jednoty od vzniku jednoty Sokol, přes obě války, až do současnosti. Další důvod, proč si autor zvolil toto téma, je ten, že sám byl aktivním členem místní tělovýchovné jednoty. Z toho důvodu chce zjistit, jak sportovní kluby, které se v dnešní době nacházejí na území města Trhové Sviny, vznikly, kdo a proč je založil, a jak se jim oproti ostatním městům či obcím dařilo v soutěžích.

Téma historie tělesné výchovy a sportu v Trhových Svinech nebylo nikdy kompletně zpracováno, proto si jistě tato práce najde nejen ve městě, ve kterém je sport velice populární, své čtenáře.

2. Teoreticko-metodická část

2.1. Cíle, úkoly a předmět práce

Cíl bakalářské práce

Cílem této práce je souhrnně zpracovat tělesnou výchovu a sport v Trhových Svinech od jejich začátků až do přítomnosti.

Úkol bakalářské práce

Úkolem práce je za pomoci pamětníků, veškeré dostupné literatury a archivních pramenů, zkompletovat informace o všech trhovosvinenských sportovních klubech a oddílech, zachytit jejich rozvoj, nebo naopak úpadek od počátků po současnost.

Předmět bakalářské práce

Předmět práce je zaměřen na město Trhové Sviny. Z obsahové stránky je předmět práce zaměřen na vznik a vývoj Tělovýchovné jednoty Sokol, TJ Spartak, všech jeho oddílů a jinou závodní činnost. Z časového hlediska je předmětem práce rozdělení na tři období od roku 1893 až do roku 2012.

2.2. Metody práce

V této bakalářské práci je použita historická metoda. Zdroj pro tuto metodu byl získán prostudováním historických kronik a fotografií, periodik, tištěných pramenů a informacemi od pamětníků a předsedů klubů. Protože jde v této práci hlavně o popis skutečností, byla využita přímá metoda zkoumání, aby nemohlo dojít ke zkreslení historické reality. Události jsou zkoumány v jejich časovém sledu, proto byla použita také progresivní metoda výzkumu.

2.3. Rozbor pramenů

Primárními prameny pro bakalářskou práci byly písemné prameny. Pro stručné sepsání historie města autor použil z velké části knihy „*Trhové Sviny 500 let městem*” a „*Mé, tvé, naše Trhové Sviny*”, které doplnil článek od Mgr. Františka Slípky k výročí založení Trhových Svinů z 5. čísla roku 1992 Trhvosvinenských listů.

Nejdůležitějšími archivními prameny byla „*Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol” v Trhových Svinech*” a obecní kronika Trhových Svinů z Okresního archivu v Českých Budějovicích. Tyto zdroje podrobně popisují průběh trhvosvinenského sportu a činnost vytvořených spolků.

Pro popis činnosti oddílů byl nejprve použit bulletin „*90 let tělovýchovy a sportu, 60 let kopané v Trhových Svinech*”, který poskytl důležité informace o sportovní aktivitě města až do roku 1982. Poznatky z bulletinu doplnila periodika „*Trhvosvinenské listy*”, kam pravidelně píše funkcionáři jednotlivých oddílů. Tato periodika byla nejdůležitější zejména pro obstarání dat ze současného sportovního dění ve městě, jelikož toto téma ještě nebylo komplexně zpracováno.

Jako sekundární prameny sloužily fotografické prameny, výpovědi a zápisky některých pamětníků a oficiální internetové stránky místní Tělovýchovné jednoty Spartak a stránky města Trhové Sviny.

3. Stručná historie města Trhové Sviný

Počátek Trhových Svinů je spojován s polovinou 13. století. Tehdy se obec, na jejímž území se nacházel také kamenný hrad a románský kostel z roku 1121, dostala pod vládu Vítkovce Ojře z Třeboně, který se jako první začal nazývat „pánem ze Svin“. Po Ojířovi vládl městečku také jeho synovec Vok z Třeboně a později si Sviný rozdělili jeho tři synové Jaroslav, Sezema a Ojř. Po Vítkovcích se vlády ujal Vilém z Landštejna, Vilémův bratr Smil z Lomnice a jeho synové Ojř a Vítek. Poté bylo městečko prodáno Rožmberkům, kteří ho připojili ke svému novohradskému panství. Do tohoto panství patřilo až do roku 1611, kdy došlo k vymření rodu Rožmberků. A byly to právě Rožmberkové, díky kterým se Sviný mohly rozrůst v regulérní město. V roce 1437 totiž Oldřich z Rožmberka vydal tzv. královo právo. Po tomto listu, který zrušil panské právo odúmrtí, přišla milost o zákazu prodeje levného šedého sukna ve městě od cizích obchodníků. K výhodám, nacházejícím se v té době pouze u velkých a důležitých měst, se přidal také král Vladislav, když 20. března 1481 udělil městu privilej na dva jarmarky ve dnech svaté Trojice a svatého Františka. Později k tomu na popud Petra z Rožmberka připojil druhý privilej na vaření piva.¹

Po těchto a několika dalších privilegiích město začalo prosperovat, pořádat trhy, spravovat rybníky darované od Rožmberků a časem se u něj uchytil název - Trhové Sviný. Přesto to město nemělo s rozvojem vůbec jednoduché. V roce 1549 například propukl mohutný požár, který měl na svědomí 131 spálených usedlostí.² Po smrti posledního Rožmberka, Petra Voka, připadlo město pánům ze Švamberka, ale po bitvě na Bílé hoře byl majetek povstaleckých Švamberků zkonfiskován a císař Ferdinand město stejně jako novohradské panství daroval rodu Buquoyů.³ Tyto události naštěstí příliš velký dopad na fungování Trhových Svinů neměly, a všechna získaná privilegia si město udrželo.

Město, které bylo známo svými typickými jarmarky, po nichž vlastně získalo celé své jméno, obdrželo, snad aby plnou měrou dostalo svému názvu, v roce 1732 další

¹ *Trhové Sviný 500 let městem*. 1. vydání. Praha: Horký, s. 5,6.

² *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 1.

³ SLÍPKA, F. Z historie města, *Trhovosvinenské listy*, 5/1992, s. 2.

privilegium na třetí jarmark. Udělil ho dne 19. srpna císař Karel VI. Tím ale popudil Budějovice, Hořice, Třeboň a Lišov, protože tento další trh samozřejmě představoval ztráty na těchto starších jarmarcích. Místodržitelství, které se celou věcí zabývalo, upřednostnilo Lišov tak, že pokud měly oba trhy připadnout na stejný den, svinenský by se musel přeložit.⁴

Ale ani privilegia městu nepomohla, aby se mohlo více rozrůst. Příčin, proč se z Trhových Svinů přes jeho dobrou polohu, přístupnost a příjem z častých trhů nestalo velkoměsto, může být mnoho. Nejpravděpodobnějším důvodem však byly četné střety v okolí a důsledky válek. Fakt, že v Trhových Svinech žádná významná bitva nikdy nenastala, nebránil, aby město následky válčení nezasáhly. Po velkou část 17. století přes město, jako zpočátku výhodnou pozicí mezi Rakouskem a Čechy, putovaly mnohé vojenské oddíly nejrůznějších klanů i národů. A často se ve městě také usadily a okrádaly jeho obyvatele.

První strasti nastaly v listopadu 1618, kdy hrabě Thurn, který tou dobou válčil s hrabětem Buquoyem, obsadil kromě Nových hradů, Benešova a Kaplice také Trhové Sviny. A hned o několik měsíců později se císařský generál hrabě Dammpierre pokusil dobýt hrad v Nových Hradech. Když neuspěl, vpadl se svou armádou alespoň do Trhových Svinů, kde nechal i po svém odchodu vojenský oddíl.⁵ Tito vojáci si jakožto dobyvatelé dělali ve městě, co se jim zlíbilo, proto se purkmistr Šimon Strážský rozhodl požádat o pomoc nedaleké stavovské ležení. Tam bylo žádosti vyhověno a sám tamější velitel Vchynský spolu s hrabětem se Solmsu a jejich muži přijeli do Svinů a císařské vojáky porazili.⁶ Protože se ale ve městě tito vojáci nezdrželi, dostalo se po nějaké době znovu do držení císařských vojsk, kterým museli obyvatelé odevzdávat maso, víno, vejce a všechno, na co si vojáci vzpomněli. Když armáda na jaře roku 1620 odtáhla, město by se mohlo začít radovat, kdyby však s odchodem vojáků nepřišlo o důležitou výhodu pramenící z jejich přítomnosti - ochranu. Netrvalo dlouho a do Svinů se dostali stavovští Holanďané a Angličané, kteří se ve Svinech pustili do loupení, drancování a znásilňování. Vykradli cennosti z kostela, vyrabovali domácnosti a dokonce zapálili faru. Po nich se ve městečku objevila například také bavorská a francouzská vojska, která se

⁴ JOHN, Josef. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*, 1. vydání. České Budějovice: Růže, 1974, s. 33.

⁵ Tamtéž, s. 35.

⁶ Tamtéž.

navíc nechala žít místními pekaři. Bylo celkem logické, že lidé začali zpustošené město opouštět. Změna za posledních padesát let byla více než výrazná. Na začátku 17. století se ve Svinech nacházelo 1000 obyvatel, žijících ve stopadesáti domech. V roce 1650 to byla sotva polovina a pouze třicet tři domů se dalo obývat.⁷

V roce 1828 zachvátil Trhové Sviny rozsáhlý požár. Paradoxně byla pouhé čtyři roky předtím zakoupena první hasičská stříkačka střední velikosti, avšak ani ta nedokázala město před tímto devastujícím živlem ochránit. Kromě spousty domů a ulic kolem kostela byla zničena i kostelní věž. Došlo k jejímu kompletnímu shoření a to včetně tří velkých zvonů a dvou malých. Ohni neunikl ani kostel sv. Jana Křtitele, špitál nebo škola.⁸ Věž byla do roku 1850 znovu opravena a do ní se uschovaly pamětní dokumenty.⁹

Obyvatelé se však ani požárů, kterých bylo v té době požehnaně, ani jiných nepříjemností nezalekli a pokračovali ve vylepšování svého města. Přes promarněnou příležitost v podobě železnice a vlakového nádraží, což by město znatelně posílilo, měly do konce 19. století Sviny opraveno náměstí, vybudovanou novou cestu, a svinenská fara byla biskupem z Českých Budějovic povýšena na děkanství. A budování pokračovalo i ve dvacátém století. Už za první republiky bylo město elektrifikováno, nechyběl v něm vodovod ani kanalizace, vybudovaly se sociální domy a nakoupily se nové lesy.¹⁰

V Trhových Svinech nebyla nikdy nouze o zábavu. Ve městě se jeden čas za první republiky nacházelo na jeho velikost neuvěřitelných 27 hospod, ve kterých se hrálo, zpívalo, sázelo nebo hádalo. Samozřejmě to v nich žilo nejvíce, když se pořádaly trhy, a sjížděli se do města lidé z celého okolí. O kulturní vložky vyšší úrovně, než hospodské zpívání a hazardní hry, se staral zejména spolek Tyl. Jejich vystoupení byla různorodá a zahrnovala hlavně hudební představení, což byl například orchestr a sólový nebo sborový zpěv s vysokou uměleckou úrovní. Obyvatelé přesto dávali přednost nižší úrovni v podobě Valterova nebo Valdaufova orchestru. Karel Valdauf, známý rodák z Trhových Svinů, založil vlastní dechový orchestr, skládal polky, valčíky, pochody,

⁷ JOHN, Josef. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*, 1. vydání. České Budějovice: Růže, 1974, s. 37.

⁸ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže, 2006, s. 108.

⁹ SLÍPKA, F. Z historie města, *Trhovosvinenské listy*, 5/1992, s. 3.

¹⁰ Tamtéž.

které jsou překvapivě ještě v dnešní době populární. Na jeho počest se ve městě pořádá každoroční Mezinárodní festival dechových hudeb.

Pominou-li se návštěvy hospod, nejhojnějším zdrojem zábavy pro Trhové Sviny byly plesy. Drtivá většina žen i mužů se těchto společenských událostí pravidelně účastnila. A že měli obyvatelé městečka co dělat. Plesy pořádali sokolové, hasiči, řezníci, živnostníci, republikáni a rekruti. Jen za rok 1926 se stihlo uspořádat šest plesů, sedm věnečků a patnáct tanečních zábav.¹¹

O další kulturní rozvoj spojený se zábavou se ve městě postaral místní biograf. O jeho vybudování v roce 1922 se postarali sokolové, v jejichž sokolovně byl také biograf zřízen. Celková cena se vyšplhala na 50 000 Kč, přičemž sám přístroj, který byl dovezen z likvidace divadla v Českých Budějovicích, stál 12 000 Kč. Jelikož elektrifikace nenastala dříve než v roce 1923, první rok si promítači museli poradit se starým benzinovým motorem.¹² Ve městě byla v té době vytvořena také veřejná knihovna a v roce 1937 došlo také k založení okresního muzea, to ale bylo několik let po konci druhé světové války zrušeno.¹³

Vzhledem k tomu, jaké zkušenosti měly Trhové Sviny s válkami napříč jejich historií, nebylo k podivu, že ani světovým válkám se nevyhnuly.

Na začátku té první zasáhla mobilizace do vojenských pluků také trhovosvinenské muže. Když se potom po konci bojů objevil seznam padlých vojáků visící na náměstí, přesáhl jejich počet osmdesátku. Ostatní, kteří netruchlili po mrtvých manželech a synech, poté, co důkladně zničili rakouské znaky s orly, oslavovali ukončení války za zvuku hudby do pozdních hodin. Snad jediné plus, který tato válka pro Trhové Sviny přinesla, bylo to, že se už na jejím začátku rapidně zvedla činnost trhovosvinenských trhů, na nichž nakupovali zásoby pro armádu pražští, ale i vídeňští nebo uherští obchodníci.¹⁴

V době těsně před druhou světovou válkou na tom byly Trhové Sviny velice příznivě. Slavily totiž pětisté výročí od udělení městských práv. Lidé na oslavu psali vlaste-

¹¹ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 59.

¹² SLÍPKA, F. K 100. výročí založení SOKOLA v našem městě, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 9.

¹³ SLÍPKA, F. Z historie města, *Trhovosvinenské listy*, 5/92, s. 3.

¹⁴ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 38, 39.

necké proslovy, tiskly se pamětní mince a konaly se výstavy. Co ale bylo podstatnější, v roce 1938 došlo ke zvolení trhovosvinenského rodáka československým prezidentem. Byl to JUDr. Emil Hácha, kdo se tímto váženým způsobem zasloužil o zviditelnění malého, rodného města na jihu Čech.

Netrvalo ale dlouho a pro Trhové Sviny, stejně jako pro prezidenta Háchu a celý národ, nastaly temné časy. Přestože město za celou válku nezasáhlo bombardování, ani tam nedošlo k žádným krvavým bitvám, oběti se kupily i mezi místními. Byli mezi nimi popravení během heydrichiády, zemřeli v koncentračních táborech i nešťastníci, kteří se nacházeli v zahraničních státech při bombardování. Spousta obyvatel byla také zatčena. Na tom mělo největší podíl gestapo, které zatýkalo ať už upovídané, neopatrné muže v hospodách, nebo zapřisáhlé vlastence. A ne všichni se z věznic gestapa vraceli živí. Poslední úmrtí, která měla na svědomí válka, nastala v květnu 1945. Šlo o práci ustupujících vojáků SS, kteří zastřelili několik trhovosvinenských obyvatel.¹⁵

Příchod komunismu v poválečných letech představoval pro Trhové Sviny nástup průmyslu. Došlo k postavení továrny na mechanické hračky Koh-i-noor, konzervárny ovoce a ovocných šťáv Jihočeské Fruty, dřevařského závodu Delta a podobně. Vytvoření těchto podniků pochopitelně razantně zvýšilo nabídku práce pro obyvatele města a okolních vesnic. V roce 1982 měl nejpočetnější Koh-i-noor 620 zaměstnanců, ve Frutě jich bylo 144 a v Jihočeských dřevařských závodech 95. Do toho se v Trhových Svinech nacházely další závody, například ČSAD se 150 zaměstnanci, nebo Československé státní statky s 80 pracovníky.¹⁶ Přesto ani v širokém okolí známá hračkářská výroba ani ostatní podniky nestačily na zaměstnání všech obyvatel hledajících práci a spousta z nich musela za prací dojíždět do jiných měst, nejčastěji do Českých Budějovic. Podobně je tomu dodnes, i přes rozvoj soukromého podnikání a zahraničních investic.

Současné Trhové Sviny jsou z historického hlediska známé zejména pro svůj raně gotický kostel, radnici stojící uprostřed řady měšťanských domů s kompaktně zachovaným podloubím, poutním barokním kostelem ve Svaté Trojici anebo funkční technickou

¹⁵ SLÍPKA, F. Z historie města, *Trhovosvinenské listy*, 5/92, s. 3.

¹⁶ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 3.

památkou Buškův hamr. Také se od roku 2003 staly obcí, pověřenou řízením III. stupně,¹⁷ a tím se staly spádovým městem pro okolní menší obce.

¹⁷ Oficiální stránky města Trhové Sviny. Dostupné z: <http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=8>.

4. Období 1893 - 1944

4.1. Tělovýchovná jednota Sokol Trhové Svině

O vytvoření Sokola (dříve Tělocvičné jednoty Pražské) se kromě některých významných českých osobností tehdejší doby největší měrou zasloužili Dr. Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. Ustavující schůze tohoto spolku proběhla 16. února 1862, na níž si tyto dva zakladatelé rozdělili funkce starosty a náměstka starosty. Tyrš byl později toho roku ještě zvolen náčelníkem Sokola, čímž se z něj stala rozhodující postava ve všech činnostech spolku.¹⁸ Rozvoj sokolské myšlenky neohrozila ani Tyršova náhlá smrt a již dva roky po oslavách dvacátého výročí od založení Sokola zahrnoval spolek 137 jednot a 17 424 členů. Po vytvoření České obce sokolské v roce 1889 a zejména po následných čtených všesokolských sletech se sokolská myšlenka dostala i do zahraničí (bylo to např. Slovinsko, Polsko, Rusko, Bulharsko, Francie, dokonce i USA a mnoho dalších).¹⁹ A co je vlastně sokolská myšlenka? Možná by to někoho překvapilo, ale pojem „Sokol“ neznamená pouhé zaměření na fyzickou aktivitu a cvičení. Sokolové se kromě sportů zapojovali ve svých městech do všemožných slavností, aktivit rozvíjejících obec, pomáhali při stavbách nebo přispívali na dobročinné účely. Správný sokol měl mít nejen dobrou kondici, ale i celkový přehled, ryzí charakter a chuť pomáhat potřebným. Prof. PhDr. Bohuslav Hodaň, CSc. napsal: „*Sokol reprezentoval všelidový demokratický systém, který převzal ty nejlepší stránky již existujících systémů. Výrazem respektování univerzálních hodnot tělesných cvičení byl důraz kladen na širokou kulturnost, duševno, etiku, estetiku, zdraví, fyzickou zdatnost apod.*“²⁰

Do Trhových Svinů se Sokol dostal až 30 let po jeho založení. Zrod Tělocvičné jednoty Sokol ve městě měl na svědomí sokolský slet v Českých Budějovicích v roce 1893, zejména díky trhovosvinenským nadšencům sokolské myšlenky Janu Fürbekovi,

¹⁸ KÖSSL, Jiří - ŠTUMBAUER, Jan – WAIC, Marek. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury od roku 1774 po současnost*. Praha: L print, 1994, s. 123.

¹⁹ Tamtéž, s. 125.

²⁰ HODANĚ, Bohuslav. *Sokolství a současnost*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, s. 15.

Karlu Linhartovi, Jaromíru Šimonovi a Janu Sojkovi. „Slet sokolský v Č. Budějovicích konaný roku 1893 stal se zakladatelem tělocvičné jednoty „Sokol” v Trhových Svinech. Nadšení pro myšlenku sokolskou, které sobě přinesli ti, kdož při onom sletu v Č. Budějovicích přítomni byli, neutuchlo v řadách uvědomělých mužů, kteří o založení jednoty „Sokol” v Trhových Svinech stůj co stůj pokusiti se si ustanovili. Konány přípravy na všech stranách třeba tiše, ale přece účinně a zvláště to byli bratři: Jan Fürbek, Karel Linhart a Jaromír Šimon, kteří se staršími předními občany rady v té věci brali až na pozvání br. Jana Sojky, který o věc sokolskou a uskutečnění myšlenky založení jednoty v Trhových Svinech se živým zájmem ku vyznání hořeji jmenovaných tří bratrů se staral, přijelo v září roku 1893 as 10 bratrů vyslaných jednotou budějovickou v krojích do Trhových Svinů.”²¹ Po sokolském sletu následovala valná hromada konající se v Trhových Svinech 24. září 1893. Pod dozorem předsedy schůze Karla Šimona byl zvolen první sokolský starosta v Trhových Svinech Jan Popela, místostarosta Antonín Smetana a náčelník Emil Haleš. Členy výboru se dále stali: Josef Porák, Václav Klíma, J. Šimon, K. Šimon, R. Šimek, K. Barthel, K. Linhart a V. Stráský. 28. září téhož roku se pod vedením náčelníka Emila Haleše jednota zúčastnila slavností svěcení matiční české reálné školy v Českých Budějovicích.²²

Z důvodu rezignace starosty a náměstka byla již 13. října 1893 svolána mimořádná hromada, kde se zvolil nový starosta Jan Sojka a náměstek Jan Popela. Na této schůzi bylo také usneseno, aby se zakoupilo potřebné nářadí pro cvičení, aby se jednota přihlásila do svazku Husovy župy, a aby městská rada poskytla prázdné místnosti v prvním patře radnice ke cvičení. Ta tomu vyhověla a v této místnosti se cvičilo až do konce roku 1894. Také bylo zakoupeno první nářadí potřebné ke cvičení - kůň, hrazda a činky. Další náčiní se obstarávalo v průběhu následujících let.²³

22. listopadu 1893 přišla jednota o prvního člena. Byl jím jeden ze zakladatelů a starosta Trhových Svinů Jan Linhart. I přes tuto smutnou událost se mohla jednota koncem roku pochlubit svými padesáti sedmi členy.²⁴

²¹ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol” v Trhových Svinech, s. 3.

²² Tamtéž, s. 3, 4.

²³ Tamtéž, s. 4.

²⁴ Tamtéž, s. 5, 40.

Na své první veřejné cvičení sokolové nečekali příliš dlouho a pustili se do něj již v létě roku 1894. Konalo se na pozemku Theodora Wortnera a zúčastnilo se ho čtrnáct „bratrů“ z trhovosvinenské jednoty, patnáct z jednoty v Českých Budějovicích, čtyři z Třeboně, dva z Lišova a jeden z Vídně.²⁵

Dne 26. srpna 1894 se jednota vypravila do Českých Budějovic, aby se zapojila do slavnosti 25- letého trvání tamní jednoty.²⁶

9. září 1894 bylo vysláno družstvo o sedmi členech na veřejné cvičení při sletu Husovy župy ve Vodňanech. K družstvu pod vedením L. Barthella se připojilo ještě deset bratrů v krojích.²⁷

7. října téhož roku se konala slavnost rozvinutí praporu jednoty, o jehož vytvoření se zasloužily především Antonie a Eliška Fürbeckovy, Anna Kuhnová, B. Robaušová, M. Stráská a J. Vágnerová tím, že uspořádaly sbírku na jeho pořízení.²⁸ „*Obětavostí tak příkladnou pořízen byl prapor hedvábný vlasteneckými paními a dívkami trhosvinenskými od firmy Jindřicha Trenkvalda v Praze a konána pak slavnost rozvinutí praporu 7. 10. 94.*“²⁹ Z důvodu rezignace starosty jednoty Jana Sojky se ještě koncem měsíce konala mimořádná hromada, kde se zvolil nový starosta Josef Stráský a dva členové výboru Karel Pilbauer a Tomáš Wolf.³⁰ V pozdějších letech se v pozici starosty vystřídali Karel Pilbauer, dr. Karel Gregora, Karel Bervic, dr. Václav Kunert, František Mašek a dr. František Konvička.

Ať už to bylo z příliš hlasitých cvičení, nebo potřeby jiného využití oněch prostorů, byla jednota nucena v listopadu 1894 opustit 1. patro radnice a cvičení se tak několikrát přesouvala do domů sokolských bratrů. Z tohoto důvodu vznikla mezi sokoly myšlenka o postavení vlastní tělocvičny. Protože ale nebyl nikdo, kdo by výstavbu financoval, museli si sokolové poradit sami a zahájili sbírku na stavbu tělocvičny. Vybíralo se na slavnostních průvodech, v hostincích, na plesech, národních slavnostech a všemožných akcích, které zahrnovaly aktivitu sokolů v Trhových Svinech.

²⁵ *Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech*, s. 10.

²⁶ *Tamtéž*, s. 11.

²⁷ *Tamtéž*, s. 11.

²⁸ *Tamtéž*, s. 12.

²⁹ *Tamtéž*, s. 12.

³⁰ *Tamtéž*, s. 15.

I v roce 1895 měli trhovosvinenští sokolové napilno. Zúčastnili se například rozvinutí praporu v Třeboni, III. všesokolského sletu v Praze, I. národní slavnosti v Trhových Svinech a uvítání českého krále Františka Josefa I. v Českých Budějovicích.³¹

Stavba tělocvičny, na kterou se do té doby stále svědomitě vybíralo, začala v roce 1897, kdy byla zakoupena stodola a pozemek od Františka Řehouška. Neuběhl ani rok a již 30. července 1898 se konala dvoudenní slavnost na počest otevření tělocvičny (viz příloha č. 1).

Díky tomu, že bylo po čase zakoupeno jeviště od jednoty „Tyrš” z Českých Budějovic, se tu mohla na přelomu století uspořádat Husova slavnost.³²

O čtyři roky později došlo k rozšíření sokolských řad a založil se ženský sbor s patnácti členkami a od roku 1908 začalo také cvičení žáků. Netrvalo dlouho a jednota, která se ve městě těšila stále větší oblibě, čítala již 123 členů.³³

Na podzim roku 1909 zemřel jeden ze zakladatelů a dlouholetý starosta jednoty Jan Sojka. V tom samém roce začaly v jednotě spory, které vedly k založení druhé jednoty s názvem „Tyrš” (dne 25. června). Avšak ještě v říjnu byl za předsednictví okrskového náčelníka sjednán mír a o měsíc později došlo ke spojení obou těchto znesvářených jednot.³⁴

6. a 7. srpna 1910 proběhl v Trhových Svinech župní slet. Průvodu se zúčastnilo 284 mužů v krojích z dvaceti různých jednot patřících k župě a do cvičení se zapojilo 192 mužů, 62 žen, 44 žáků a 60 žákyň. Trhovosvinenští nezůstali za ostatními spolky pozadu ani s účastí, ani se soutěžemi, když dokázali získat dvě druhé ceny v závodech jednot.³⁵ „Župní slet konán pod protektorátem městské rady a okresního výboru ve dnech 6. a 7. srpna. Ustavující schůze slavnostního výboru zahájena dne 15. června, na níž zvoleno předsednictvo a ustaveny jednotlivé odbory. Z vyhlédnutých míst vybral br. župní náčelník Novák jako nejzpůsobilejší na poli vedle zahrady u Ferendů.”³⁶

Již za tu krátkou dobu, po kterou Sokol ve městě fungoval, se stihl zapojit do spousty různých aktivit. V sokolovně kromě cvičení probíhaly také mikulášské a sil-

³¹ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol” v Trhových Svinech, s. 20.

³² SLÍPKA, F. K 100. výročí založení SOKOLA v našem městě, *Trhovosvinenské listy*, 2/92, s. 12.

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol” v Trhových Svinech, s. 75.

³⁶ Tamtéž.

vestrovské zábavy, známé sokolské šibřinky (maškarní věnečky), různé besedy a později i divadelní představení. Sokolové se poctivě zúčastňovali všemožných výletů, oslav v sousedních obcích a reprezentovali Trhové Sviny, kde mohli (*viz příloha č. 2*).

Když začala válka, přišly s ní i první oběti. Byli mezi nimi i členové trhovosvinenské jednoty. Přestože bylo nuceno odejít na vojnu 41 bratrů, v tělocvičně se cvičilo nadále dvakrát týdně. Později v tomto roce byli sokolové nuceni přerušit svá cvičení a tělocvičnu vyklidit, protože městská rada nechala tyto prostory využít pro ubytování padesáti haličských uprchlíků.³⁷ Do té doby se cvičilo v radniční zasedací síni. Toto přesunutí cvičení trvalo až do února 1915.

Sportovní i společenské aktivity jednoty v této době z pochopitelných důvodů upadly, ale i tak se sokolové snažili, jak jen mohli. Samozřejmě se válka na náplni jejich činností viditelně odrazila. Příspěvky a výtěžky z akcí putovaly na dobročinné účely, například pro vdovy a sirotky, probíhala představení ve prospěch zmrzačených vojáků a dokonce se na popud hejtmanství a žup konala cvičení žáků a dorostu ve vojenském stylu. „Činnost jednoty vzhledem k mimořádným a těžkým poměrům válečným nebyla přirozeně taková jako v letech minulých, ale přece vykonalo se, co za daných poměrů vykonati se mohlo a dalo. Po rozpuštění Č. O. S. radilo župní předsednictvo, aby jednoty vedly si opatrně, by nedošlo i k rozpuštění jednot. Proto nesla se činnost v jednotě v tomto roce hlavně směrem humánním.“³⁸

Na konci roku 1915 jednota čítala celkem 119 mužů a 49 žen. Kvůli odvodům, které byly v té době časté, ubylo dalších šestnáct bratrů.³⁹

Válečná léta 1916 a 1917 byla dobou nejkrutější persekuce Sokolstva. Prováděly se prohlídky po vlastizrádných knihách, dopisech či jiných dokumentech. Díky důkladné přípravě a ukrytí ožehavých dokumentů jednatelem se u místní jednoty však nenalezlo nic, co by mělo vést k jejímu dalšímu pronásledování. Jednota měla dokonce připravenou možnost na záchranu tělocvičny v případě, že by došlo k jejímu zkonfiskování. V případě nutnosti ji měla darovat městu pod podmínkou, že by byla po válce jednotě opět vrácena. K tomu však nedošlo.⁴⁰

³⁷ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech, s. 86.

³⁸ Tamtéž, s. 87.

³⁹ Tamtéž, s. 88.

⁴⁰ Tamtéž, s. 90.

Po skončení války konečně polevilo pronásledování, což naplnilo sokoly radostí a optimistickými myšlenkami. Začalo se s obnovou prořídleho trhovosvinenského výboru jednoty, jehož počet členů se za války snížil. Začaly se znovu pořádat pochody a slavnosti, ve cvičeních se pokračovalo ještě hojněji a v květnu se již v tělocvičně cvičilo každodenně.

Významnou událostí se stal jak pro sokoly, tak pro všechny obyvatele naší země 28. říjen 1918. Vznik Československa byl oslaven hned den poté ranním průvodem po městě ozdobeném prapory a večer se na počest tohoto národního svátku uspořádala slavnost. Jak se píše v pamětní knize Sokola: „*Konečně přišel veliký den, na který tak dlouho toužebně jsme čekali. Po 300-letém otroctví konečně svobodní. K uskutečnění velikého snu národního směřovaly všechny snahy Sokolstva. Radostná zpráva o samostatnosti národa našeho rozšířila se městem ráno dne 29. a ihned oslavena průvodem po městě bohatě prapory ozdobeném. Téhož dne sešli jsme se večer k slavnostnímu večeru, pořádaném českou státoprávní demokracií a důstojně oslavili veliký národní svátek. Členstvo vyslechlo přednášku jednatele Sokola br. Smisky, od bitvy na Bílé Hoře až k dnešnímu dni a případně recitace. Hudbou a zpěvem národních písní ukončen zdařilý večer. Občané svátečně oděni se zářícími znaky procházeli dlouho do noci oživeným městem.*“⁴¹ A hned 30. října se konala v Sokolovně první velká členská schůze trhovosvinenských sokolů v našem samostatném státě, kde se vzpomínalo na krutá léta, při kterých se pracovalo na uskutečnění velikého národního snu.⁴²

Dne 10. listopadu byl v Českých Budějovicích uspořádán tábor jihočeského lidu, kterého se jednoty i s prapory zúčastnila a o devět dní později se 48 členů trhovosvinenského Sokola dobrovolně připojilo k II. pluku Stráže Svobody. Stráž svobody, která se v jednotách ještě v roce 1919 cvičila ve zbrani, měla nahradit neukázněné a nespolehlivé vojsko mladého státu, bránit soukromá vlastnictví a udržovat mír mezi Čechy a Němci.

43

⁴¹ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech, s. 93.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Tamtéž, s. 96; Soukromý archiv J. Čajana.

V červnu téhož roku, kdy došlo k ohrožení našeho mladého státu ze strany Maďarska, dobrovolníci ze sokolských řad znovu zasáhli. Z Trhových Svinů odjelo 48 bratrů.⁴⁴

Jelikož nebyl Sokol pouze tělovýchovná organizace, v roce 1922 došlo k otevření obecního biografu v sokolovně (viz příloha č. 3).⁴⁵ Členové jednoty se o jeho provoz poctivě starali, pořádali časté promítání a později dokonce nemalou měrou přispěli i na zvukovou aparaturu pro biograf.

7. června 1924 přijel do Českých Budějovic prezident T. G. Masaryk, kde na něj čekalo slavnostní uvítání, na kterém pochopitelně nesměli chybět ani trhovosvinenská sokolové.⁴⁶

V roce 1928 se jednota pod vedením Františka Maška zúčastnila, vedle veřejných cvičení, Sokolského dnu, obvyklých Husových slavností a pravidelných šibřinek, desítiletého výročí naší samostatnosti. Přesto tělocvik a stav členstva během roku poklesl. V roce 1928 bylo v jednotě 133 mužů (z nichž cvičilo 24), na konci roku 113 (cvičících 16), žen 42 (cvičící 2), dorostu muži/ženy - 17/19, žáci 60, žačky 82.⁴⁷

Přes úbytek členů však činnost trhovosvinenského Sokola neupadla ani ve třicátých letech (viz příloha č. 4). Z těch veselejších událostí bylo například v červnu roku 1930 rozvinutí praporu jednoty Sokol na Nových Hradech.⁴⁸ Když se však začala zhoršovat mezinárodní situace, odrazilo se to i na aktivitě jednoty. Došlo také k zavedení branné výchovy. *„Práce v sokolské organizaci byla v r. 1937 přizpůsobena novým poměrům, které se vytvářely vlivem změněné a stále se zhoršující mezinárodní situace. U našeho západního souseda se intenzivně zbrojilo a přitom jeho státní představitelé halasně do světa vytrubovali, že vše, co se v Německu děje, je pouze na posílení německé jednoty, a namířené jen proti vnitřním nepřátelům.*

Celý národ tušil válečné nebezpečí, a proto s uspokojením byl přijat zákon o povinné branné výchově ve školách a spolcích u občanů do 60 let. Sokolové se připravili poctivě na všechny úkoly, které určoval zákon o branné výchově. Nacvičovali střelbu na

⁴⁴ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech, s. 97.

⁴⁵ SLÍPKA, F. K 100. výročí založení SOKOLA v našem městě, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 9.

⁴⁶ Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech, s. 117.

⁴⁷ Tamtéž, s. 133.

⁴⁸ Tamtéž, s. 139.

pevný cíl sice jen vzduchovkou, dále rychlý pochod v terénu se zátěží, krytí se v terénu, hod granátem (atrapou) na cíl atd.”⁴⁹

Když v roce 1939 proběhlo cvičení na výročí upálení Jana Husa, lidé si říkali, že jde pravděpodobně o poslední veřejné cvičení.⁵⁰

A jak se později ukázalo, nebyli daleko od pravdy. Cvičení probíhala do 14. dubna 1941, kdy na nátlak Němců dostala Husova župa nařízení, aby všechny její jednoty ukončily svá cvičení a výnosem okresního úřadu v Českých Budějovicích byla činnost Sokola zastavena.⁵¹

4.2. Fotbal

Počátky trhovosvinenského fotbalu sahají až do roku 1922. Tehdy byl založen fotbalový klub SK Trhové Sviny. Zastánci tohoto sportu ve městě se však hned od začátků potýkali s nemalým množstvím problémů. Po první světové válce nebyl dostatek finančních prostředků, a proto chyběl potřebný inventář k provozování kopané. Nebyly dresy a první kopačky museli fotbalistům zdarma vyrobit obuvníci z Trhových Svinů. Jejich první zápas se hrál na louce u mlýna „U Panských”. Mezi průkopníky tohoto sportu v Trhových Svinech patřili: B. Šindelář st., J. Valut, N. Stejskal, F. Drda, N. Rubín, R. Pišl, F. Hlávka, B. Šindelář ml., J. Loukotka, F. Žák, F. Mráz, F. Pilbauer a F. Princ (viz příloha č. 5). Jejich činnost sahá až do roku 1929.⁵² Poté ale kvůli nedostatku hráčů klub zanikl a vytvořil se nový klub s názvem AC Trocnov. V něm se sešli hráči z okolí Trhových Svinů spolu s osmi trhovosvinenskými. Fotbalisté si všechny výdaje hradili buď sami, nebo si pomáhali výdělků z různých tanečních zábav a divadelních představení.⁵³

⁴⁹ *Pamětní kniha města Trhových Svinů, 1931-1946, s. 102, 103.*

⁵⁰ *Tamtéž, s. 146.*

⁵¹ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 190.

⁵² Oficiální stránky fotbalového klubu TJ Spartak TS. Dostupné z: <http://www.fotbaltrhovesviny.cz/historie.html>.

⁵³ *Pamětní kniha města Trhových Svinů, 1922 – 1926, s. 69.*

AC Trocnov fungoval až do roku 1933, kdy se rozpadl. V té době se znovu vytvořil sportovní klub SK Trhové Sviny, ale kvůli malým finančním prostředkům, v té době časté nezaměstnanosti a jiným nepříjemnostem, to měl s fungováním poměrně těžké. Rozvoj fotbalu přišel po roce 1938, kdy se i v okolí utvořilo několik nových oddílů a tím pádem se začaly rozšiřovat i sportovní styky. Utkání SK Trhových Svinů se hrála na hřišti nazývaném „Ferendice“. Ze začátku šlo pouze o přátelské zápasy a výsledky těchto utkání často končily vysokým skóre. Bylo to hlavně z důvodu, že se hrálo na velký počet útočníků kvůli zvýšení atraktivity fotbalu. Na domácím hřišti trhovosvinenští fotbalisté porazili například SK Rožnov, SK Novou Ves nebo SK Spartu České Budějovice.⁵⁴

I když to nebylo nic lehkého, fotbal v Trhových Svinech žil i během druhé světové války. A to částečně díky tomu, že někteří z řady hráčů trhovosvinenského SK, kteří pracovali v Rakousku a Německu, se čas od času alespoň ze sousedního Rakouska dostali domů a mohli si tak i někdy zahrát fotbal.⁵⁵

V roce 1941 hrál Sportovní klub Trhové Sviny mistrovské zápasy III. třídy v budějovickém okrsku, ve kterém získal osm bodů a dokázal se umístit na celkovém třetím místě.⁵⁶

V létě roku 1942 se o přestávce mezi soutěžemi v Trhových Svinech pořádal oblíbený fotbalový turnaj, který domácí vyhráli, když ve finále porazili 4:2 Římov. O rok později se týmu SK Trhové Sviny podařilo vyhrát skupinu „A“ v budějovickém okrsku a tak postoupit do II. třídy, kterou hrál další tři roky.⁵⁷

4.3. Cyklistika

Úplně první sdružení majitelů bytelných bicyklů nastalo v Trhových Svinech ve třicátých letech dvacátého století a nazvalo se Cyklistický klub Vpřed. Tento sport se ve

⁵⁴ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 27.

⁵⁵ RANDA, P. Kopaná v našem městě 70letá, *Trhovosvinenské listy*, 6/92, s. 5.

⁵⁶ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 27.

⁵⁷ RANDA, P. Kopaná v našem městě 70letá, *Trhovosvinenské listy*, 6/92, s. 5.

městě velice rychle zabydlel a již 7. července 1929 byl klubem Vpřed pořádán první závod. Zúčastnilo se ho pět trhovosvinenských závodníků a dva českobudějovičtí. Po minutových intervalech byli závodníci pouštěni na sedmnáctikilometrovou trať, která vedla přes Bukvici, Olešnici, Třebeč, Dvorec, Třebíčko a končila v Trhových Svinech u dívčí školy. Protože budějovičtí závodníci, kteří dojeli na prvních místech, startovali mimo soutěž, byli vavříny ozdobeni J. Wortner, Musil a Šimák.⁵⁸

Jelikož byl během II. světové války žalostný nedostatek pneumatik, činnost cyklistického klubu byla na dlouhá léta pozastavena.

4.4. Ostatní sportovní aktivity

Ve městě existovalo několik dalších sportovních organizací. Jednou z nich byl spolek Orel, který byl zaměřen na mravní a tělesnou výchovu katolíků. Přestože šlo o druhý největší tělovýchovný spolek za první republiky, v Trhových Svinech se příliš neuchytil. Se svými čtyřiceti činnými a třiceti přispívajícími členy bylo patrné, že Sokol je ve městě jasně oblíbenější. Členové cvičili nejprve na Ferendici a později se přesunuli do zadní části fary.⁵⁹

Na konci devatenáctého století vznikla Hasičsko - tělocvičná jednota Sokol, která se zabývala výcvikem svých členů pro boj s ohněm a ostatními živelnými pohromami. Po první světové válce došlo k jejímu přejmenování na Sbor dobrovolných hasičů. Tento sbor patřil k Zemské ústřední jednotě a spadal pod trhovosvinenskou hasičskou župu Trocnov.⁶⁰

Trhové Sviny měly svého zástupce i mezi individuálními sporty. Byl jím rodák z Čeřejova u Trhových Svinů mistr šermíř František Dvořák. Tento sportovec reprezentoval Československo na olympijských hrách v Antverpách v roce 1920 a o čtyři roky

⁵⁸ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 194.

⁵⁹ Ze zápisek J. Čajana.

⁶⁰ Tamtéž.

později také na hrách v Paříži. Kromě toho se zúčastnil i turnajů v Holandsku a ve Francii v letech 1922 a 1923.⁶¹

⁶¹ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 198.

5. Období 1945 - 1989

5.1. TJ Sokol / TJ Spartak Trhové Sviny

Jen co byla druhá světová válka konečně u konce, činnost jednoty se mohla znovu rozběhnout. 10. května 1945 se konal pohřeb zavražděných obyvatel Trhových Svinů, kterého se zúčastnilo jedenáct Sokolů v krojích. 29. května došlo ke zvolení nového starosty a činnost jednoty byla oficiálně opětovně zahájena⁶² (viz příloha č. 6).

Když se v únoru 1948 dostali k moci komunisté, nenechali nedotčený ani sport a zásadně pozměnili celou naši tělesnou kulturu. Rozhodlo se, že jedinou tělovýchovnou organizací bude Sokol, pod který měly kompletně spadat všechny tělovýchovné spolky, kluby i svazy. Vznikly tzv. akční výbory ČOS, jejichž politika odpovídala politice Gottwalda, aby prověřovaly staré výbory. Nové vedení ČOS se pustilo do „očisty“, která měla za následek mohutný úbytek členů Sokola. Mezi tyto vyloučené členy patřili přirozeně hlavně odpůrci nového režimu.⁶³ Tomuto stíhání se samozřejmě nevyhnuly ani Trhové Sviny. Přesto, alespoň akčním výborům se ze začátku jednota ubránila. Bylo to hlavně z toho důvodu, že jednotou vytvořený akční výbor se skládal z: F. Konvičky, K. Paška ml., J. Kříhy a R. Kuchařové. Tito členové ukázali pevný charakter a po „prověření“ pozastavených členů starého výboru Sokola (L. Stráský, J. Bína, B. Havel) došli k názoru, že jsou bezzávadní. Poté však nastal rok 1950 a přišlo nařízení, že se každý výbor jednoty musí skládat alespoň z 60 % příslušníků KSČ. Došlo proto k reorganizaci výboru, aby odpovídal novým požadavkům. Po těchto událostech 7. ledna 1951 rezignoval starosta dr. F. Konvička. Po jeho odchodu došlo k úplnému ovládnutí Sokola komunisty, a tím tento spolek ve městě prakticky skončil.⁶⁴

Po čtyřech letech, co v roce 1948 vznikla Sjedenáctá tělesná výchova Sokol, ke které byl připojen také SK Trhové Sviny, byl trhovosvinenský Sokol přejmenován na

⁶² JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 191.

⁶³ KÖSSL, J. – ŠTUMBAUER, J. – WAIC, M. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury od roku 1774 po současnost*, Praha: L print, 1994, s. 163.

⁶⁴ SLÍPKA, F. K 100. výročí založení SOKOLA v našem městě, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 11, 12.

Spartak Igla Trhové Sviny. Prvním předsedou tohoto spolku byl Robert Brůna. Po něm následovali v pozdějším TS Spartaku Trhové Sviny František Štojdl, Václav Capl, ing. Jaroslav Randa, JUDr. Vilém Kahoun a od roku 1993 do funkce nastoupil Mgr. Jan Steinbauer, který je předsedou dodnes.⁶⁵

Rok 1955 byl pro trhovosvinenský sport důležitým obdobím. Nejenže se Trhové Sviny připravovaly na první okresní spartakiádu, ale zároveň se začalo se stavbou sportovního stadionu. V této době se na území města nacházelo celkem pět tělovýchovných organizací: TJ Spartak, DSO Slovan ONV, Rudá hvězda TS, DSO Sokol Rejta (později Dynamo Rejta) a DSO pracovní zálohy. Z těchto pěti poslední tři jmenované do roka zanikly. Když došlo v roce 1956 ke sloučení DSO Slovanu a Spartaku Igla, vznikla nová tělovýchovná jednota TJ Spartak Trhové Sviny, jejíž název se udržel dodnes.⁶⁶

Tou dobou patřil do Spartaku oddíl fotbalu, kuželek, volejbalu, tenisu, stolního tenisu, oddíl hokeje a odbor ZRTV.

Toto období bylo zajímavé i něčím jiným. Jak už bylo zmíněno výše, Trhové Sviny se zapojily i do spartakiády. „*PRVNÍ OKRESNÍ SPARTAKIÁDA V TRHOVÝCH SVINECH – Okresní spartakiáda se konala 17. června 1955 na hřišti v místech, kde je dnes nová základní devítiletá škola. V 11 skladbách vystoupilo 1 313 cvičenců, z toho z našeho okresu 1 193 cvičenců. V Praze na I. celostátní spartakiádě vystoupilo z naší TJ 25 žen a 10 mužů, dále pak 32 žáků a žákyň odborného učiliště z Trhových Svinů.*“⁶⁷

Po první okresní spartakiádě se na konci padesátých let nacvičovalo na druhou. Z té odjelo na celostátní spartakiádu do Prahy 35 žen, 17 mužů a k nim se připojili dorostenci, dorostenky, starší žákyně a starší žáci. Po zrušení okresu ve městě probíhaly pouze spartakiády okrskové. Bylo to v letech 1965, 1975, 1980 a 1985⁶⁸ (viz příloha č. 7).

Dvacet let poté, co byl za 600 tisíc Kčs v roce 1959 dokončen dlouze očekávaný sportovní stadion s kabinami a hledištěm, se k němu po kluzišti (550 tisíc Kčs) a sauně

⁶⁵ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 191.

⁶⁶ Tamtéž, s. 191.

⁶⁷ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 12.

⁶⁸ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 192.

připojila i hala s příslušenstvím a bytovou jednotkou. Tento objekt měl po dokončení celkovou hodnotu 5,4 milionu Kčs (viz příloha č. 8).

5.1.1. Oddíl fotbalu

Ve vynikajících výkonech trhovosvinenští fotbalisté pokračovali i po druhé světové válce. V šestačtyřicátém vyhráli II. třídu a tím postoupili do I. třídy Jihočeské župy fotbalové, která byla v té době nejvyšší soutěží v kraji. V týmu v té době hráli: J. Dušák, A. Pašek, J. Bartyzal, K. Klejna, M. Roule, K. Kuchař, F. Vrchota, F. Čurda, J. Štojdl, J. Kyrian, B. Ostrý, J. Čapek, E. Havel, M. a K. Sedlák, F. Štojdl, F. Kollar, B. Štojdl, J. Steinbauer, F. Jiskra, K. Dušák, Koranda, K. Kollar a K. Pašek.⁶⁹

V této soutěži však byla potřeba větší trénovanosti, kondice a dostatku hráčů. Trhovosvinenský oddíl doplatil na to, že včas nevyřešil přípravu mladých fotbalistů, proto když odešli starší hráči, družstvo bez mladých posil, které ještě k tomu provázela četná zranění, následující rok z I. třídy vypadlo. Poté sestoupilo až do nejnižší třídy a tím tak skončilo jedno z nejúspěšnějších období trhovosvinenského fotbalu.⁷⁰

V roce 1949 se SK Trhové Sviny stal součástí Sokola Trhové Sviny. Vyhoupl se zpátky do II. třídy, ve které setrval do roku 1951. V této době proběhla ve fotbalových soutěžích řada změn. SK Trhové Sviny se zapojilo do soutěže trhovosvinenského okresu, ve kterém ale bylo už od začátku málo družstev, u nichž byly často velké výkonnostní rozdíly. Z toho důvodu byly výsledky zápasů často snadno předvídatelné a hráči nebyli motivováni k dosahování maximálních výsledků.⁷¹

V roce 1952 došlo k začlenění SK Trhové Sviny do DSO Slovan ONV. Vytvoření DSO znamenalo i změnu organizace soutěží, které se začaly hrát turnajovým způsobem. DSO Slovan Trhové Sviny úspěšně zvládlo krajské kolo a z něj postoupilo až do semifinále české části turnaje. V něm po napínavé bitvě podlehl Slovanu Karlovy Vary 4:5 a tím bylo z turnaje vyřazeno. V tomto roce trhovosvinenští fotbalisté hráli naposledy

⁶⁹ RANDA, P. Kopaná v našem městě 70letá, *Trhovosvinenské listy*, 6/92, s. 5.

⁷⁰ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 30.

⁷¹ Tamtéž, s. 30, 31.

na hřišti „Ferendice“, které se kvůli stavbě obytných domů a nové budovy ONV muselo zrušit. Z toho důvodu bylo postaveno nové hřiště na místě dnešní základní školy, které však nebylo příliš kvalitní.⁷²

V této době vznikla v Trhových Svinech další dvě družstva - Rudá hvězda Trhové Sviny a Dynamo Rejta. Družstva se zařadila do okresního přeboru Trhvosvinenska, kde soutěžila v letech 1954 a 1955. O rok později skončil krátký rozmach trhovosvinenského fotbalu, který trval poslední dvě sezóny, a obě tato družstva opět zanikla.⁷³

V roce 1956 došlo pro sport v Trhových Svinech k významné události. Tou bylo sjednocení dobrovolných sportovních organizací do jednotné tělovýchovné organizace ČSTV. V Trhových Svinech došlo ke spojení DSO Slovanu, do které patřil fotbal, a DSO Spartaku Igla, který zahrnoval ostatní sporty. Tím vznikla Tělovýchovná jednota Spartak Trhové Sviny a mohlo dojít k obnově trhovosvinenského fotbalu.⁷⁴ Hrál se přátelská utkání, turnaje a od roku 1958 družstvo TJ Spartaku Trhové Sviny opět patřilo do okresního přeboru Trhvosvinenska, v němž hned vybojovalo 3. místo.⁷⁵

V roce 1959 byl postaven nový sportovní stadion, na kterém se usilovně pracovalo dva roky. Zařízení, jehož hodnota byla 600.000 Kčs (*viz příloha č. 8*), patřilo v té době k nejlepším v okrese, a hráči tak získali kvalitní hřiště, šatny a celkově dostačující zázemí pro trhovosvinenský fotbal. Nový stadion ale ze začátku fotbalistům štěstí nepřinesl. Družstvo skončilo v Okresním přeboru na posledním místě a spadlo do III. třídy, ze které se mu podařilo postoupit až v sezóně 1962/1963.⁷⁶

V tomto období začíná oddíl řešit organizační záležitosti a posiluje funkcionářský kádr. Přichází nový trenér mládeže Leopold Pupek, který svou obětavostí zahajuje pravidelnou a odbornou přípravu mladých fotbalistů a v roce 1967 dochází k obnově dorosteneckého družstva. Mládežnická činnost do té doby zahrnovala pouze různá přátelská utkání a krátkodobou aktivitu v soutěžích po roce 1947. Dále přichází budoucí předseda oddílu Jan Třeštík a po něm jiní, kteří chtějí fotbal v Trhových Svinech pozvednout o další úroveň výš. K těmto lidem patří například další předseda oddílu Josef Vlha, B.

⁷² RANDA, P. Kopaná v našem městě 70letá, *Trhvosvinenské listy*, 7/92, s. 5.

⁷³ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 32.

⁷⁴ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 191.

⁷⁵ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 34.

⁷⁶ Tamtéž, s. 35.

Sadovský, Fr. Pašek, Fr. Pech, M. Roule nebo L. Zikeš. Díky tomuto rozvoji má do roku 1970 každé družstvo svého vedoucího a trenéra a nic už nebrání získávání nových sportovních úspěchů.⁷⁷

První z nich nastal hned v roce 1968. To se fotbalistům podařilo postoupit z Okresního přeboru do vysněné I. B třídy. Bylo to v tomto složení: Tichý, Polák, T. Kahoun, Fr. Kahoun, Pech, Kyrián, Průka, Bušek, Lukeš, Sekan, Capl, Ostrý a Randa.⁷⁸ „10 let si museli diváci a hráči místního Spartaku v Trhových Svinech počkat na postup svého mužstva do I. třídy. Každým rokem bojovali o to vytoužené „místo nahoře“, ale stále bezvýsledně. Až konečně letos se dočkali.“⁷⁹

O šest let později se k úspěchům družstva mužů připojuje i mládež. Žáci se svým postupem do krajského přeboru, dorost postoupením do I. A třídy. Dorost navíc po roce vybojoval účast v krajském semifinále Českého poháru, když dokázal porazit Dynamo České Budějovice 2:0.⁸⁰ Muži v těchto letech hráli v I. B třídě s poměrně velkými výkonnostními rozdíly. Byly sezóny, ve kterých se umístili na prvních příčkách, ale také ty, ve kterých končili na posledních místech tabulky. Mezi úspěšné období patřil rok 1977, kdy pod vedením trenéra Františka Pecha mužstvo vyhrálo I. B třídu a postoupilo do I. A třídy (viz příloha č. 9). V ní se udrželo až do roku 1980, kdy opět sestoupilo. V tomto roce ale nastala změna v organizaci krajských soutěží a připravovalo se zrušení I. B třídy, ve které se trhovosvinenský tým zrovna nacházel. Tím pro něj nastal nový úkol. Fotbalisté se potřebovali v sezóně 1980/1981 umístit minimálně na 6. místě, které by jim zaručilo návrat do I. A třídy. Tato nesnadná úloha se jim podařila a od roku 1981 se opět stali účastníky této soutěže.⁸¹

Škvárové hřiště, na kterém se do té doby hrálo, bylo v roce 1985 zatrávněno a tím taky vznikly lepší a hlavně zdravější podmínky pro místní klub. Následně bylo vybudováno i náhradní škvárové hřiště.⁸²

⁷⁷ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 35.

⁷⁸ Tamtéž, s. 35, 36.

⁷⁹ Tamtéž, s. 36.

⁸⁰ EBENHÖH, J. 70 let kopané v Tr. Svinech, Trhovosvinenské listy, 3/93, s. 6.

⁸¹ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 37.

⁸² EBENHÖH, J. 70 let kopané v Tr. Svinech, Trhovosvinenské listy, 3/93, s. 6.

5.1.2. Oddíl kuželek

S nápadem postavení první kuželny v Trhových Svinech se přišlo v roce 1961. Mělo jít o asfaltovou dvoudráhu, která by odpovídala předepsaným podmínkám pro tento sport, a daly by se na ní hrát regulérní zápasy. Ze začátku byl o tuto zajímavou novinku veliký zájem, ten ale později opadl a vytrvalo jen několik nadšenců. Přesto se za pomoci tehdejšího Stavebního učiliště a pracovníků stavební údržby MěstNV pustili do prací na vybudování kuželny. Více než 800 nikým neplacených brigádnických hodin se ale vyplatilo a již roku 1963 proběhlo slavnostní otevření. Pracantům se podařila dokončit stavba s dvěma v té době moderními asfaltovými drahami s celkovou hodnotou 100 tisíc korun (*viz příloha č 8*). Na slavnostním otevření se sešlo 25 mužů se zájmem o tento sport a dvacet z nich se do týdne stalo členy. A tím mohl vzniknout kuželkářský oddíl. Za zakladatele se považuje František Pícha. Jeho spolupracovníci byli F. Zachař, F. Prokš a J. Šachta.⁸³

Po každodenních trénincích a několika utkáních, před kterými se vybralo 6 nejlepších hráčů se čtyřmi náhradníky, se oddíl přihlásil do okresního přeboru na sezónu 1963/1964, která měla začít v prosinci. První mistrovské utkání proběhlo na domácí dráze hned 5. prosince. Bylo to s Dynamem České Budějovice, které s novým družstvem překvapivě prohrálo. Trhovosvinenským nejvíce pomohl výkon L. Poláka s jeho 403 kuželkami z celkových 2 100.⁸⁴

Účast v soutěži ale vyžadovala náležitou přípravu, kázeň a dostatek času. Tuto „obět“ nebyl každý s to podstoupit, proto se počet zájemců začal snižovat. To však nezabránilo oddílu, aby se po dvou letech dostalo do Krajského přeboru. Později se do soutěží připojilo ještě družstvo chlapci-mládež a na jeden rok dokonce i družstvo dívek.⁸⁵

⁸³ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 18.

⁸⁴ Tamtéž, s. 18.

⁸⁵ Tamtéž.

Oddíl se ale nezabýval pouze soutěžení. Účastnil se také různých krajských turnajů a v roce 1965 odehrál společně s oddílem kopané přátelský zápas v Linci, jehož tým rok nato na oplátku přijel zase do Trhových Svinů.⁸⁶

V roce 1982 oddíl čítal 17 aktivních členů, kteří tvořili dvě družstva. Oba tyto týmy hrály Okresní přebor a první družstvo v něm dokonce vybojovalo druhou pozici.⁸⁷ Dlouholetým předsedou oddílu byl tou dobou František Pícha a nejen on se později zasloužil o vylepšení kuželny v podobě automatického stavěče kuželek, klubovny a hlediště.⁸⁸

5.1.3. Oddíl volejbalu

S volejbalem se Trhové Sviny seznámily už v roce 1944. Bylo to 27. srpna a ve městě se pořádal Sportovní den. Kromě celé řady sportů toho dne, jako byly například plavecké závody, kopaná, cyklistické závody, nebo košíková, se na tenisových kurtech odehrál i první volejbalový turnaj.⁸⁹

V rámci sjednocené tělesné výchovy pod DSO Slovan ONV se s tímto sportem začalo v Trhových Svinech až v roce 1954. Nejprve šlo o různé přátelské zápasy nebo turnaje (například pravidelný prvomájový a pouťový turnaj), ale po krátké době začal oddíl hrát v Okresním přeboru, kterého se účastnil do roku 1960. Poté, když došlo ke zrušení okresu Trhové Sviny, první volejbalové družstvo Trhových Svinů zahájilo své působení v krajské soutěži, kde soutěžilo 7 let. Druhé družstvo se účastnilo okresních soutěží OP I a OP II. To ale později z nedostatku hráčů zaniklo⁹⁰ (viz příloha č. 10).

Sportovci na mimoměstské zápasy jezdili na kolech, motocyklech a později i vlastními auty. Nejčastější soupeř oddílu byl Slavoj Ledenice, kterého se trhovosvinenským

⁸⁶ EBENHÖH, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 8.

⁸⁷ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 19.

⁸⁸ EBENHÖH, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 8.

⁸⁹ PŘIBYL, J. 100. výročí volejbalu, *Trhovosvinenské listy*, 4/96, s. 13.

⁹⁰ EBENHÖH, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 8.

volejbalistům dařilo porážet jen málokdy. Jeden z těchto případů nastal 10. srpna 1957, kdy na půdě Ledenic trhovosvinenští dokázali vyhrát 3:2 na sety.⁹¹

V srpnu roku 1965 na turnaji v Písku odehrál oddíl mezinárodní přátelský zápas s tehdejší NDR, který vyhrál 3:0.⁹²

Od roku 1978 mohl oddíl v zimních měsících, kdy se nedalo trénovat na venkovních hřištích (tenisové kurty, na stadionu, u školy), používat nově vybudovanou sportovní halu. Do té doby byla v zimě využívána tělocvična gymnázia.⁹³

5.1.4. Oddíl tenisu

Úplné začátky trhovosvinenského tenisu, kdy se jednalo pouze o několik nadšenců, sahají až do roku 1935. Opravdový rozvoj tohoto sportu ale nastal až po druhé světové válce. Zasloužili se o něj zejména R. Bruna, J. Hacker, V. Panský a ing. F. Mládek, když se spolu s dalšími postarali o vybudování tenisových kurtů v roce 1955 za 30.000 Kčs. Tento tenisový areál byl roku 1971 rozšířen o zděnou klubovnu a sociální zařízení s rozvodem vody. Největší podíl na přestavbě měli J. Ptáčník, S. Mičan a P. Homer. A se vznikem dostatečného zázemí se mohlo začít soutěžit. V té době vzniklo první tenisové družstvo, které se zapojilo do soutěže pořádané Okresním tenisovým svazem. Přesto ale trhovosvinenský tenisový oddíl začal po krátké době stagnovat. Z části to bylo kvůli vojenské službě některých členů oddílu, z části kvůli vystěhování jiných. Ať už to bylo z těchto, nebo jiných důvodů, tenisový oddíl měl v roce 1977 pouhých 12 členů. Tento fakt však nezabránil několika vytrvalým jedincům, aby začali s pravidelnou organizovanou činností a ještě téhož roku založili oddíl mládeže. Předsedou oddílu se v té době stal Pavel Homer.⁹⁴

Ukázalo se, že zapojení mládeže bylo správným krokem, protože se už po dvou letech k dvěma dospělým soutěžícím družstvům připojila nejprve dvě žákovská družstva chlapců a později ještě i žákovské družstvo dívek a dorost chlapců.

⁹¹ PŘIBYL, J. 100. výročí volejbalu, *Trhovosvinenské listy*, 4/96, s. 13.

⁹² Tamtéž.

⁹³ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 23.

⁹⁴ Tamtéž, s. 20.

V roce 1982 se v tenisovém oddílu nacházelo 45 dospělých a 25 žáků a žákyň. Oddíl měl tou dobou již tři kvalifikované trenéry F. Pavla, F. Matouška a L. Jindru, kteří se věnovali tréninku mládeže (*viz příloha č. 11*). Soutěží, které pořádal Okresní tenisový svaz, se v tomto roce účastnila dvě družstva dospělých, jeden tým dorostu chlapců, jeden tým žáků a dvě družstva žákyň.⁹⁵

V následujících letech se oddíl tenisu přestal zapojovat do jakýchkoliv soutěží.

5.1.5. Oddíl stolního tenisu

Podle bulletinu z roku 1982 není žádný doklad o tomto sportu v Trhových Svinech před druhou světovou válkou. Pravděpodobné začátky stolního tenisu ve městě proto sahají do roku 1954, konkrétně do sjednocené tělesné výchovy v tehdejší DSO Slovan ONV. Po zakoupení prvního stolu se začalo hrát ve školách, sokolovně a na SNB a od roku 1957 se již v rámci sloučeného TJ Spartak Igla Trhové Sviny oddíl připojil do soutěže Okresního přeboru okresu Trhové Sviny.⁹⁶

Když došlo ke zrušení ONV Trhové Sviny, soutěžila nejprve čtyřčlenná a v roce 1963 pětičlenná družstva v okrese České Budějovice.⁹⁷

Na počátku sedmdesátých let měl oddíl 59 členů. Z toho bylo 20 mužů, 25 starších a 12 mladších žáků a dvě žačky. V těchto letech se v oddílu střídaly úspěchy s neúspěchy. Jedním z úspěchů bylo jistě probojování se do Krajského přeboru v sezóně 1973/1974. Velký podíl na postupu měli tito hráči: Štětina, Jiskra, Příbyl, Krupica a Bušek (*viz příloha č. 12*). Jaroslav Příbyl byl asi nejvýznamnější postavou v trhovosvinenském stolním tenise. V Krajském přeboru družstvo působilo dva roky a poté sestoupilo zpátky do Okresního přeboru. V období kolem roku 1982 provozoval oddíl svou činnost v herně stolního tenisu Středního odborného učiliště stavebního, ve které se nacházely čtyři hrací stoly.⁹⁸

⁹⁵ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 20.

⁹⁶ PŘIBYL, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 7.

⁹⁷ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 22.

⁹⁸ Tamtéž.

Po této době stolní tenis ve městě na čas upadl. Hlavní podíl na tom měl nedostatek mladých hráčů.

5.1.6. Oddíl ledního hokeje

Město mělo jeden čas základnu i v tomto jednom z nejoblíbenějších sportů na Zemi. Činnost ledního hokeje v Trhových Svinech je spjata s rokem 1952, kdy došlo k zapojení oddílu do sjednocené tělesné výchovy do DSO Slovan při ONV. Aby měli hokejisté kde hrát, vytvořili si kluziště za „Kolínů mlýnem“ a začali také používat dřevěnou klubovnu po bývalém „Junáku“. K prvnímu zápasu na tomto kluzišti došlo hned 14. ledna 1953, kdy proti oddílu nastoupilo na přátelské utkání trhovosvinenské odborné učiliště Státních pracovních záloh.⁹⁹

K okresnímu přeboru okresu Trhové Sviny se oddíl připojil v roce 1955. Soupeřím byly také tyto týmy: Slavoj Ledenice, Dynamo Rejta, Sokol Olešnice, Sokol Jílovice a Calofrig Borovany. Do trhovosvinenského družstva patřili v té době tyto hráči: J. Pachner, J. Liška, J. Příbyl, Fr. Krátký, J. Heidinger, R. Capouch, B. Stráský, M. Salcer, Vl. Veselka, M. Plachý, Stejskal a Hacker (*viz příloha č. 13*). V tomto roce přibýlo také dorostenecké družstvo, které bylo velmi aktivní a během krátké doby mělo na kontě deset přátelských zápasů.¹⁰⁰

Hokejisté soutěžili v okresním přeboru i v následujících pěti letech. Druhé místo ze své první sezóny obhájili i následující rok. V roce 1957, kdy hráli pouze proti Novým Hradům a Borovanům, dokázali oba tyto týmy porazit.¹⁰¹

5.2. Cyklistika

Cyklistický oddíl byl v rámci TJ Spartaku Trhové Sviny vytvořen až 15. listopadu 1973. O jeho založení se postaral Bohuslav Šmídl, který se ujal trenérské role a zároveň

⁹⁹ 90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982, s. 22.

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ Tamtéž.

se stal jeho prvním předsedou a mnohaletým zastáncem a propagátorem. V začátcích v oddílu trénovalo pouze několik chlapců, ale po častých nábořech ve školách se jejich počet rychle zvyšoval. Navíc byl tento cyklistický oddíl tou dobou jediný v českobudějovickém okrese, proto se sem na tréninky sjížděli cyklisté z Českých Budějovic, Nových Hradů, Kaplice, Českého Krumlova, Borovan, Českých Velenic a Ločenic.¹⁰²

Díky tomu, že činnost tohoto oddílu pomáhalo financovat ČSAD České Budějovice, získali závodníci nové dresy a mikrobuse na přepravu. ČSAD také převzalo nad oddílem patronát a o několik let později došlo ke změně názvu klubu na TJ ČSAD Trhové Sviny.

V roce 1974, kdy se Jaroslav Jadlovský a Miroslav Helčl dostali na Přebor České republiky, začala dlouhá éra cyklistického závodění v Trhových Svinech a okolí. Vznikly závody jako Velká cena ČSAD České Budějovice, Velká cena Koh-i-nooru Trhové Sviny nebo Memoriál Jaroslava Buřiče v Olešnici.¹⁰³

5.3. Ostatní sportovní aktivity

Vladimír Kocman

Gymnázium v Trhových Svinech navštěvoval v letech 1971 - 1975 jeden z nejúspěšnějších judistů v historii naší republiky. Byl to Vladimír Kocman. Tento výjimečný sportovec se zúčastnil letních olympijských her v Moskvě roku 1980, na kterých získal bronzovou medaili v těžké váze. Pro Československo šlo o úplně první olympijskou medaili v tomto sportu. Po tomto vynikajícím úspěchu následovaly další v podobě druhého a třetího místa na MS 1981 a 1983.¹⁰⁴

¹⁰² JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 196.

¹⁰³ Tamtéž, s. 196.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 199.

Sálová kopaná

V roce 1975 proběhl na svinenském gymnáziu určitě jeden z nejdelších zápasů v historii sálové kopané u nás. Utkalo se v něm družstvo „druháků“ a „třetáků“ GTS proti SPŠS České Budějovice. Zápas, ve kterém se zpočátku hráči střídali ve dvouapůlhodinových intervalech, byl zahájen v pátek ve dvanáct hodin a ukončen v sobotu v poledne. Nejlepšími střelci se stali V. Klein se čtyřiceti čtyřmi góly a B. Sekan s třiceti šesti. Gymnazisté z Trhových Svinů v tomto dlouhotrvajícím zápase dokázali SPŠS porazit se skóre 198 : 106.¹⁰⁵

Šachy

V Trhových Svinech fungoval po určitou dobu i šachový oddíl. Založen byl v listopadu 1955 při tehdejší DSO Slovan ONV. Ustavující schůze proběhla v restauraci „U Adamů“. Vedoucím oddílu, který zahrnoval celkově dvanáct členů, se stal František Matoušek. V nastávající sezóně 1995/1996 soutěžil oddíl v tomto složení: Fr. Matoušek, J. Hohenberger, J. Štěpánek, Fr. Stráský, J. Matoušek, J. Lukeš, V. Adam, J. Krčík, Marek, Heldinger, Haleš, J. Příbyl, Stráský a Kollar. Nejčastější utkání tohoto oddílu byly však přátelské zápasy (například proti sousedním Rejtům). V květnu roku 1957 byla také odehrána simultánní partie s Dr. Doležalem. Jelikož ale nebyl o tento sport ve městě dostatečný zájem, šachový oddíl byl nucen svou činnost brzy ukončit.¹⁰⁶

¹⁰⁵ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Svině*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 199.

¹⁰⁶ *90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech*, České Budějovice, 1982, s. 25.

6. Období 1991 – 2012

Sport v Trhových Svinech navazuje i v současnosti na svou bohatou minulost. Většina sportovních oddílů, které byly ve městě v minulosti založeny, stále funguje, soutěží a nabírá nové členy. Některé oddíly si navíc dokázaly vytvořit pověst kvalitních celků, na které jejich soupeři pohlíží s respektem.

Sport ve městě se pořád rozvíjí a je na jeho obyvatelích vidět, že jim má toto odvětví stále co nabídnout. Za poslední roky tu vzniklo několik nových oddílů, byl vytvořen Fitness Club Brožek, který si velice rychle našel své nadšence i občasné návštěvníky, probíhají hojně navštěvovaná cvičení zumbly a fitness a pořádají se pravidelné turnaje, závody a sportovní dny.

6.1. TJ Spartak Trhové Sviny

Když měl svinenský sport dostatečné zázemí, bylo celkem logické, že následoval vznik dalších oddílů. Do nich se řadí například oddíl nohejbalu, který sice vznikl v roce 1989, ale pod TJ Spartak se dostal až po dvou letech. Postupem času se tento oddíl rozrostl do takové míry, že došlo k vytvoření tří družstev mužů a jednoho žákovského. Žáci například v několika letech po sobě dosáhli vítězství v krajském přeboru. Volejbalové hřiště, kde nejprve oddíl působil, pochopitelně nebylo dostačující, a proto byl za pomoci MěÚ v roce 2002 otevřen nový kurt pro nohejbalisty.¹⁰⁷

Po úpadku oddílu stolního tenisu ve městě došlo k opětovnému zvýšení jeho činnosti v roce 1996, kdy se oddíl umístil na pátém místě v okresním přeboru. V posledních letech pořádá oddíl stolního tenisu TJ Spartak také turnaj mužů a žáků,

¹⁰⁷ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 192.

díky kterému se ukazují mladé naděje tohoto sportu. Z toho důvodu se stolní tenis v Trhových Svinech nemusí ještě bát o svůj zánik.¹⁰⁸

Do TJ Spartaku Trhové Sviny přibylo ještě několik dalších sportů. Byla to sportovní gymnastika v roce 1989 a později také softbal a kondiční cvičení žen.¹⁰⁹

V dnešní době má trhovosvinenský TJ Spartak více než šest set členů v těchto deseti oddílech s těmito předsedy:

- fotbal - předseda oddílu Jiří Štojdl
- kuželky - předseda oddílu Ing. Marek Rojdl
- nohejbal - předseda oddílu Karel Špirhanzl
- sportovní gymnastika - předsedkyně oddílu MVDr. Nad'a Hálová
- stolní tenis - předseda oddílu Dušan Plachý
- tenis - předseda oddílu Mgr. Jan Steinbauer
- volejbal - předseda oddílu Pavel Pařízek
- ČASP (zdravotní gymnastika, aerobic, zumba)
- softbal - předseda oddílu Zdeněk Petrák
- rekreační sport¹¹⁰

TJ Spartak je řízen desetičlenným výkonným výborem, ve kterém jsou zastoupeni členové všech oddílů. Činnost TJ je podporována granty z Jihočeského kraje (*viz příloha č. 14*). Prakticky všechny oddíly mají v pravidelných soutěžích alespoň jedno družstvo. Nejvíce jich je samozřejmě u nejpočetnějšího oddílu fotbalu. A vzhledem k tomu, že se počet členů TJ Spartaku za posledních patnáct let zdvojnásobil, je jasné patrné, že tato tělovýchovná jednota, která slaví v roce 2013 stodvacetileté výročí, má velkou šanci i naději pokračovat i v dalších letech.

¹⁰⁸ PLACHÝ, D. Mladé naděje svinenského stolního tenisu, *Trhovosvinenské listy*, 12/2011s. 15.

¹⁰⁹ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 192.

¹¹⁰ Oficiální stránky TJ Spartak Trhové Sviny. Dostupné z: <http://www.tjspartakts.cz/>.

6.1.1. Oddíl fotbalu

Roku 1993, kdy měl fotbalový oddíl TJ Spartaku Trhové Sviny 90 aktivně sportujících členů, bylo do pravidelných fotbalových soutěží zapojeno celkem 5 družstev - dvě družstva dospělých, jedno dorostu a dva týmy žáků. První mužstvo dospělých hrálo krajskou I. A třídu, druhé mužstvo mužů sídlilo na blízkých Rejtech a účastnilo se okresní soutěže III. třídy. Dorost soutěžil v okresním přeboru a často sloužil jako posila pro týmy mužů. Starší žáci na tom byli stejně jako dorost a mladší žáci hráli okresní soutěž. V té době se klub potýkal zejména s nedostatkem dobrovolníků pro trenérskou činnost a také s finančními problémy. Bylo třeba pokrýt dražší provoz stadionu a dražší materiální vybavení, jako byly dresy, míče, kopačky a podobně.¹¹¹ Situaci vystihl předseda Spartaku Mgr. Steinbauer v Trhvosvinenských listech 2/96: *„Za každým úspěchem musíme vidět určité množství peněz a lidského úsilí. Zatím se nám daří sehnat finanční prostředky na činnost a údržbu. Můžeme však naši činnost zkvalitnit, případně rozšířit, když se nám podaří přesvědčit vlastní členy, rodiče sportujících dětí, zástupce města, podniky i soukromé podnikatele, aby se více angažovali ve prospěch svých členů, dětí a všech ostatních, kteří chtějí sportovat. Je daleko obtížnější, dražší, ale prospěšnější naplnit hřiště a tělocvičnu než diskotéku.“*

V roce 1995 nastal velký úspěch starších i mladších žáků, když oba tyto týmy postoupili do I. A třídy. V zimě tohoto roku se v Trhových Svinech pořádal I. zimní turnaj mužů na náhradním škvárovém hřišti, které se v tomto roce dostavělo. Za účasti týmů Spartaku Trhové Sviny, I. i II., Českých Velenic, Horní Stropnice a Ledenic dokázalo I. družstvo Trhových Svinů získat 12 bodů a s celkovým skóre 23:6 vyhrát.¹¹² Na schůzi oddílu kopané v polovině ledna 1996 bylo oznámeno, že se tento turnaj bude v budoucnu hrát na počest zesnulého Jaroslava Randy, aktivně působícího v mnoha oblastech v Trhových Svinech, který mimo jiné jako vášnivý sportovec zasvětil léta místnímu fotbalu jako hráč, organizátor i předseda TJ Spartaku. Následující ročník zimního poháru, již

¹¹¹ EBENHÖH, J. 70 let kopané v Tr. Svinech, *Trhvosvinenské listy*, 3/93, s. 6.

¹¹² VRCHOTA, F. I. ročník zimního turnaje, *Trhvosvinenské listy*, 1/95, s. 14.

s novým názvem Memoriál Ing. Jaroslava Randy, vyhrálo I. družstvo Spartaku Trhové Sviny. Další vítězství v tomto turnaji přišla například v letech 1998 a 2002.¹¹³

V květnu 1997 získali trhovosvinenští starší žáci zajímavou zkušenost, když se společně se Slávií České Budějovice zúčastnili turnaje „JURA TROPHE” ve Švýcarsku. *„Starší žáci Sp. Trhové Sviny se společně se Slávií Č. Budějovice zúčastnili v polovině května ve švýcarském Delémontu mezinárodního turnaje „JURA TROPHE”. V konkurenci 20 družstev z celé Evropy skončili na 10. místě, když dvě utkání vyhráli, dvě prohráli a jednou hráli nerozhodně. Celkové skóre zaznamenali 14:10. O branky se rozdělili T. Tisoň 5, B. Kollar 3, M. Gažák 2, S. Vávra 2, K. Špirhanzl a M. Weger po jedné. Turnaj se odehrával ve čtyřech sportovních areálech umístěných v dosahu Jurského masivu. Chlapci rozhodně ostudu na tak velkém turnaji neudělali.”*¹¹⁴

V tomto roce se družstvu mužů pod vedením trenéra Vlastimila Čermáka a jeho asistentů podařil v I. A třídě historický úspěch. Poté, co v předešlých sezónách této třídy skončilo ve středu tabulky, třetím a dokonce druhém místě, konečně postoupilo do oblastního přeboru (viz příloha č. 15). Postup si zajistilo devatenácti výhrami s celkovým skóre 56:23.¹¹⁵

26.6 - 27. 6. 1999 se I. družstvo mužů zúčastnilo fotbalového turnaje v rakouském St. Martinu. Za účasti šesti mužstev z Čech a tří z Rakouska dokázali trhovosvinenští nejprve vyhrát svou skupinu, poté postoupit ze čtvrtfinále přes Suchdol nad Lužnicí, ze semifinále přes družstvo St. Martin a ve finále nakonec porazili tým Českých Velenic na penalty. Vítězství v tomto turnaji mělo pro Spartak velký význam, protože tým právě sestoupil z I. A třídy, a všichni doufali, že tento moment pro něj může být impulsem k znovuzískání ztracené pozice.¹¹⁶

V létě roku 2000 se konal turnaj fotbalových přípravků „O pohár starosty města”. Zúčastnilo se ho celkově osm družstev, z toho dvě z Trhových Svinů. Mladší svinenské družstvo sbíralo spíše jenom zkušenosti, protože se pro mnohé hráče jednalo o vůbec první turnaj, proto nebylo žádným překvapením, ale ani zklamáním, že skončilo na posledním místě. Starší družstvo se umístilo na celkovém čtvrtém místě. Protože ale na

¹¹³ VRCHOTA, F. Memoriál Jaroslava Randy, *Trhovosvinenské listy*, 2/97, s. 12.

¹¹⁴ ČÁP, J. - RŮŽIČKA, B. „JURA TROPHE”, *Trhovosvinenské listy*, 2/97, s. 12.

¹¹⁵ VRCHOTA, F. Historický úspěch trhovosvinenské kopané, *Trhovosvinenské listy*, 3/97, s. 10.

¹¹⁶ ČERMÁK, V. *Trhovosvinenské listy*, 3/99, s. 12.

turnaj přijelo i několik špičkových týmů z okolí, například SK České Budějovice nebo družstvo z Jindřichova Hradce, ani tento výsledek se nemohl považovat za nijak špatný.¹¹⁷

V listopadu došlo k dokončení nového sociálního zařízení, šaten a sprch na fotbalovém hřišti. Cena se sice vyšplhala na 200 tisíc korun, ale tím tak mohlo vzniknout jedno z nejmodernějších sociálních zařízení v okrese Českých Budějovic v té době.¹¹⁸

Předělem v činnosti oddílu byl rok 2007, kdy došlo k mezigenerační výměně funkcionářů. *„Dne 13. května proběhla Valná hromada oddílu kopané Spartaku Trhové Sviny, na které byl zvolen nový výbor. Předsedou oddílu kopané se stal Jiří Štojdl, místopředsedou oddílu Jan Gažák, pokladníkem Milan Krajčirik, organizačním pracovníkem David Beneš. Dalšími členy výboru jsou: Pavel Randa, Pavel Pařízek, Petr Valut, Jan Nový, Miroslav Příbyl, Pavel Studený. Nový předseda oddílu Jiří Štojdl při svém úvodním slově po svém zvolení poděkoval odstupujícím členům (bývalému předsedovi Františku Vrchotovi, organizačnímu pracovníku Jaroslavu Benešovi a členu výboru Vlastimilu Vrchotovi) za jejich dlouholetou úspěšnou činnost v oddíle. Protože v současné době stále probíhají mistrovské soutěže a první mužstvo mužů si nevede dobře, je před novým výborem první úkol - zachránit pro Trhové Sviny krajskou soutěž mužů. Všichni v to doufáme a věříme, že i v příštích sezónách budou muži šířit slávu našeho města i za hranicí českobudějovického okresu. V letošní sezóně má náš oddíl v soutěžích 6 mužstev. Muži „A“ (krajská I. B třída), muži „B“ (okresní IV. třída), dorost (okresní přebor), starší žáci (krajská I. A třída), mladší žáci (krajská I. A třída), starší přípravek (okresní přebor). Pro příští ročník chceme udržet činnost všech těchto mužstev a navíc máme v plánu vytvoření družstva mladší přípravy, to je věk 6 až 8 let. Tuto kategorii povedou trenéři Marek Neužil, David Štojdl a Jiří Martiš.“*¹¹⁹

Pro sezónu 2007/2008 byla v klubu obnovena činnost mladší přípravy ve věku od šesti do osmi let. Ta byla po dvou letech, ve kterých nebyl dostatek trenérů ani hráčů, znovu přihlášena do soutěže Okresního přeboru Českobudějovicka.¹²⁰ Tato sezóna byla nepochybně jednou z nejúspěšnějších v historii fotbalové mládeže Spartaku. Vůbec nej-

¹¹⁷ ŠULISTA, P. O turnaji fotbalových přípravek O pohár starosty města, *TS listy*, 3/2000, s. 9.

¹¹⁸ VRCHOTA, F. Fotbalové oslavy jinak, *Trhvosvinenské listy*, 4/2000, s. 12.

¹¹⁹ BENEŠ, D. Valná hromada oddílu kopané Spartaku Trhové Sviny, *TS listy*, 5/07, s. 10.

¹²⁰ BENEŠ, D. Mladší přípravek startuje první soutěžní sezónu, *Trhvosvinenské listy*, 8/07, s. 11.

lépe se dařilo mladším žákům. Už v podzimní části I. A třídy si pod trenéry Františkem Kodrasem a Pavlem Vondrušem drželi první pozici a tu dokázali i v jarní části udržet a stát se tak bez jediné prohry vítězi soutěže s celkovým skóre 128:11. Dorostenci, kteří si pod vedením trenéra Pavla Randy drželi téměř stejné složení už od jejich začátků z přípravky, dosáhli v tomto období také několika úspěchů. V sezóně 2006/2007 obsadili 3. místo v Okresním přeboru a v sezóně předtím, kdy ještě tito hráči patřili do starších žáků, dokonce vyhráli I. A třídu. V roce 2008 k tomu ještě přidali vítězství v Okresním přeboru a postup do I. A. Zato noví starší žáci, kteří po nich převzali štafetu, to měli už od začátku těžké, protože jim v týmu nezbyl téměř nikdo ze starších hráčů. I tak se ale po jednom neúspěšném roku dokázali vyzdvihnout na 3. místo I. A třídy a tím tak dovršit úspěch mladých fotbalistů v této výjimečně plodné sezóně.¹²¹

Dobré výsledky v tomto roce ale neskončily a připojil se k nim hned v září další z kopaček hráčů mladší přípravky. Ti se na turnaji KOČÍ CUP 2008 v Písku umístili na pátém místě. Dokázali porazit některá velká mužstva jako je Slavie Praha, Baník Ostrava nebo Slovan Liberec a navíc se hráč Spartaku Trhové Sviny Petr Chromčák s jedenácti góly stal nejlepším střelcem turnaje.¹²²

Také Trhové Sviny mají svůj turnaj přípravek. Je jím ERIMA CUP O pohár starosty města. Pravidelně se na něj sjíždějí významné týmy z celé České republiky, jako například Dukla Praha, FK Mladá Boleslav, FC Viktoria Plzeň, nebo SK Dynamo České Budějovice. Ani mezi těmito zvučnými týmy se však trhovosvinenská mládež neztrácí. V roce 2011 dokonce dokázala po druhém a třetím místě z předchozích let porazit Spartu Praha a turnaj vyhrát (*viz příloha č. 16, č. 17, č. 18*). „*Již počtvrté se podařilo v Trhových Svinech zorganizovat turnaj přípravek za účasti mužstev z celé České republiky a také z Českobudějovicka. Turnaj ovládlo domácí mužstvo pod vedením trenérů Marka Neužila a Michala Vrábka a stalo se celkovým vítězem turnaje. Svou kvalitu dokázalo také výhrou nad mužstvem AC Sparta Praha.*”¹²³

Nějaký čas předtím přípravek Spartaku vyhrála E. ON Junior Cup na Hluboké nad Vltavou a ukázala, že nešlo o náhodu a že trhovosvinenská mládež má opravdu co na-

¹²¹ BENEŠ, D. *Trhovosvinenské listy*, 11/2007, s. 12; BENEŠ D. Mladí fotbalisté „válí”, *Trhovosvinenské listy*, 6/08, s. 12.

¹²² BENEŠ, D. Mladší přípravek Trhových Svinů překvapila, *Trhovosvinenské listy*, 9/2008, s. 11, 12.

¹²³ *Trhovosvinenské listy*, 5/2011, s. 1, 15.

bídnout. Na E. ON Cupu se navíc stala nejlepší hráčkou jedna ze dvou dívek Spartaku Simona Jandová, která dostala jako odměnu poukaz na týdenní pobyt ve fotbalové škole Petra Čecha.¹²⁴

8. ledna 2011 proběhl ve sportovní hale v Kaplici I. ročník OLD BOYS Cupu v sálové kopané hráčů starších 35 let. Turnaje se zúčastnilo i družstvo Spartaku, vedené Janem Gažákem. Spartak postoupil z druhého místa ve skupině, porazil Rožmitál na Šumavě a vybojoval si tak místo ve finále. V něm Trhové Sviny prohrály se Slavojem Český Krumlov a získaly tak druhé místo.¹²⁵ Když ještě o několik měsíců později „pětatřicátníci“ vyhráli květnový turnaj v Horní Stropnici (*viz příloha č. 19*), ukázali tím, že ani jejich věková kategorie není v Trhových Svinech v úpadku.¹²⁶

V současnosti působí ve fotbalovém oddílu Spartaku Trhové Sviny sedm fotbalových týmů – první družstvo mužů hraje krajskou I. A třídu, druhé družstvo mužů okrese IV. třídu, dorost bojuje v krajské I. A třídě, starší a mladší žáci se nacházejí v krajském přeboru a stejně je na tom i starší a mladší příprava.¹²⁷

6.1.2. Oddíl kuželek

V roce 1992, kdy mužské družstvo dosahovalo dobrých výsledků udržením se na předních místech v okresním přeboru, i mladí kuželkáři zaznamenali některé dílčí úspěchy. Dorostenec Stanislav Šváb se v té době stal přeborníkem okresu České Budějovice.¹²⁸

Roku 1999 nastal pro první družstvo kuželkářů historický úspěch. Po dvou letech působení v krajské soutěži dokázalo vybojovat druhou pozici v tabulce a tím tak mohlo postoupit do Krajského přeboru I. Tento úspěch zaznamenali hráči: kapitán ing. S. Rojdl, J. Dvořák, Z. Valut, L. Sláma, V. Talian a R. Vacko.¹²⁹

¹²⁴ E. ON Junior Cup ovládly Trhové Sviny, *Trhvosvinenské listy*, 5/2011, s. 16.

¹²⁵ BEBČÁK, Z. „Pětatřicátníci“ ze Spartaku výborně reprezentovali, *TS listy*, 1/11, s. 15.

¹²⁶ KURALI, J. - VESELÝ Z. Fotbalový turnaj legend v Horní Stropnici, *TS listy*, 7/11, s. 13.

¹²⁷ Z korespondence sekretáře fotbalového oddílu Davida Beneše.

¹²⁸ EBENHÖH, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhvosvinenské listy*, 3/93, s. 8.

¹²⁹ ROJDL, S. HISTORICKÝ ÚSPĚCH Trhosvinenských kuželkářů, *Trhvosvinenské listy*, 2/99, s. 12.

Kuželkářský oddíl slaví úspěchy i v současnosti. V sezóně 2007/2008 postoupil stejně jako v roce 1999 do nejvyšší soutěže na jihu Čech – do Krajského přeboru I. Vynikajícími výkony s více než čtyři sty průměrně shozenými kuželkami přispěli J. Vychodil, J. Dvořák a M. Fiala. V této sezóně se navíc Jaroslav Vychodil zúčastnil Mistrovství České republiky v kategorii juniorů, kde se umístil na slušné dvacáté příčce.¹³⁰ Z dívek dosáhla stejného výsledku Denisa Pavlíková, která na Mistrovství České republiky postoupila také, a to dokonce dvakrát. Bylo to v letech 2010 a 2011 a umístila se nejprve na vynikajícím osmém místě a podruhé na místě devátém.¹³¹

Oddíl se i přes řadu úspěchů potýkal s několika problémy. Ten nejzávažnější byl asi ten, že se v Trhových Svinech ještě v roce 2009 nacházela stále stará asfaltová dráha. Oddíl proto bojoval o modernizaci kuželny a opakovaně žádal o grant z Jihočeského kraje. Ten nakonec obdržel, přestože nešlo o celou potřebnou částku. Díky této finanční pomoci mohl už sezónu 2010/2011 začít na nových drahách. To, že neměli hráči přes léto kde trénovat, jim však na jejich výkonech nijak neubralo a polovinu sezóny zakončili na druhém místě Krajského přeboru I.¹³²

Od roku 2011 se v Trhových Svinech také pořádá turnaj v kuželnách. Už na jeho první ročník se sešlo 55 hráčů a hráček z celého okolí. Turnaj, na kterém se soutěžilo v kategorii jednotlivců na 100 hodů sdružených, vyhrál domácí Marek Rojdl, jenž rovněž zvítězil v kategorii „nejlepší dorážka”.¹³³

J. Vychodil, který byl v uplynulých sezónách tahounem trhovosvinenského oddílu kuželek, postoupil na Mistrovství České republiky 2012, na němž se umístil na třicáté příčce z celkových čtyřiceti osmi. Ing. Marek Rojdl popisuje tento výkon v Trhovosvinenských listech 5/12: *„Jeho nához v kvalifikaci 1x120 hs (pozn. „hs“ = hody sdružené) činil 544 kuželek, kdy ho od postupu do finálové 24členné skupiny dělilo „pouhých“ 6 míst. I tak je to velmi slušný výkon v tak profesionálním a kvalitním obsazení účastníků MČR a dobrá reprezentace našeho města a oddílu kuželek.“*

¹³⁰ ROJDL, S. Kuželkáři TJ Spartak TS mají důvod k oslavě, *Trhovosvinenské listy*, 6/08, s. 12.

¹³¹ ROJDL, M. Trhovosvinenské kuželky daly zase o sobě vědět, *Trhovosvinenské listy*, 6/11, s. 16.

¹³² ROJDL, M. Polovina sezóny v nové kuželně za námi, *Trhovosvinenské listy*, 12/10, s. 16.

¹³³ SVOBODA, J. 1. ročník Trhovosvinenského turnaje v kuželnách, *Trhovosvinenské listy*, 7/11, s. 13.

6.1.3. Oddíl sportovní gymnastiky

Sportovní gymnastika patří v Trhových Svinech k těm novějším sportům, ale jistě ne k těm méně úspěšným. Po určitou dobu pouze dívčí oddíl vznikl nejprve pod ZRTV v roce 1987 a jako samostatný oddíl pod TJ Spartakem o dva roky později. Bylo to zejména díky trenérce MVDr. Naděždě Hálové. K ní se připojil i její manžel Martin, aby pomohl trénovat mladé sportovkyně. Cvičky oddílu velmi rychle dosáhly vysoké úrovně, nejprve v roce 1992 postoupily do krajského přeboru a již v roce 1996 za sebou měly tři účasti na Mistrovství České republiky.¹³⁴ Nejúspěšnějšími gymnastkami tohoto období byly v dorostenkách M. Jandová, ve starších žákyních L. Herdová, v mladších K. Lenková a v přípravce I. Roulová s H. Švepešovou. Celkově se Mistrovství ČR zúčastnily tyto členky TJ Spartaku Trhové Sviny: 1992 - H. Hlaváčková a L. Herdová, 1993 - M. Jandová, 1996 - družstvo L. Herdová, M. Jandová a M. Hálová, 1998 a 2000 - M. Hálová a v roce 2002 - A. Záhorková. Z chlapců to byl jako jediný Jan Štrachal v letech 2005 a 2006.¹³⁵

Aneta Záhorková navíc v roce 2002 soutěžila společně s družstvem TJ Merkur České Budějovice na oblastním přeboru Jihočeského kraje a kraje Vysočina, kde se velkou měrou zasloužila o první místo. „*Toto družstvo vybojovalo 1. místo s celkovým počtem 108 bodů s velkým náskokem 15 bodů před družstvem druhým. Na tom se nejvíce podílela naše závodnice s 36,65 bodu (z nejvíce možných 40 bodů).*“¹³⁶ Později přestoupila právě do českobudějovického Merkuru společně s P. Vandělikovou, kde na obě gymnastky čekaly lepší podmínky v tamním Gymcentru.¹³⁷

Významným turnajem, který se v Trhových Svinech pravidelně pořádá, je Pohár města Trhových Svinů ve sportovní gymnastice. Turnaje se pravidelně zúčastňuje kolem sta soutěžících z širokého okolí, v nichž má trhovosvinenská gymnastika více než dostatečnou konkurenci. Od roku 2007 se soutěž organizuje i pro chlapce. Zajímavostí

¹³⁴ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 193.

¹³⁵ STEINBAUER, J. TJ Spartak hodnotila, *Trhovosvinenské listy*, 1/95, s. 14; ZÁHORKOVÁ, J. 20 let oddílu gymnastiky, *Trhovosvinenské listy*, 6/07, s. 10.

¹³⁶ Aneta Záhorková slavila gymnastický úspěch, *Trhovosvinenské listy*, 1/02, s. 8.

¹³⁷ Závody ve sportovní gymnastice ve znamení nových pravidel, *Trhovosvinenské listy*, 2/06, s. 13.

tohoto turnaje jsou nepochybně keramické medaile ve tvaru číslic s nápisem Trhovosvinenský pohár.

Ve městě není o mladé gymnasty nouze ani v současnosti, jelikož se tu již několikátým rokem pořádá závod přípravek, kterého se například v listopadu 2012 z celkových 43 závodnic a 7 závodníků zúčastnilo 16 zástupců TJ Spartaku Trhové Sviny (viz příloha č. 20).¹³⁸

6.1.4. Oddíl tenisu

V roce 1996 proběhla rekonstrukce kurtů a po dlouholeté odmlce se oddíl pustil znovu do soutěžení.¹³⁹ Ještě toho roku se v Trhových Svinech začal pořádat tenisový turnaj ve čtyřhrách s názvem Tenis Open Trhové Sviny (viz níže).¹⁴⁰ Roku 1998 se družstvo mužů i žen připojilo k soutěži v okresním přeboru. V následujících letech se navíc začalo s tréninkem mládeže a žáci se zúčastnili řady turnajů, na kterých dokázali vybojovat tak dobré výsledky, že postoupili do Jihočeského přeboru. V té době hráli tito sportovci: Hašek, Kolář, Heřman, Jindra, Ondoková, Kolářová, Karbová a Lenková. Ani o trenéry neměl oddíl nouzi. Byli to P. Kolář, L. Kudrna, M. Jindrová, J. Salcer a J. Steinbauer.¹⁴¹

V roce 2000 se v oddílu tenisu nacházelo 73 členů.¹⁴² Velkého úspěchu dosáhli tenisté v roce 2002, jak uvedl předseda oddílu tenisu L. Kudrna v Trhovosvinenských listech a kde zároveň vyzdvihl význam tenisového turnaje Tenis OPEN Trhové Sviny. *„Dne 21. září 2002 se konal na tenisových dvorcích v Trhových Svinech již VI. ročník tenisového turnaje Tenis OPEN Trhové Sviny 2002 ve čtyřhrách. Turnaje se zúčastnilo 14 tenisových dvojic, a to jak z Trhových Svinů a okolí, tak z Kaplice a Českých Budějovic.*

¹³⁸ ZÁHORKOVÁ, J. Gymnastické naděje Svinů se na závodech neztratily, *TS listy*, 11/12, s. 16.

¹³⁹ STEINBAUER, J. TJ SPARTAK bilancovala, *Trhovosvinenské listy*, 2/96, s. 12.

¹⁴⁰ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 193.

¹⁴¹ KUDRNA, L. Jihočeský tenisový přebor opět v Trhových Svinech, *TS listy*, 2/2000, s. 16.

¹⁴² Tamtéž.

Tradiční turnaj má rok od roku rostoucí úroveň a proto má vedení oddílu tenisu radost z výborného umístění členů zdejšího tenisového oddílu: 1. místo - Pavel Kolář/Jan Steinbauer ml. - oddíl tenisu Trhové Sviny, 2. místo - Moc/Prospal - České Budějovice, 3. místo - Špilauer/ Brabec - oddíl tenisu Kaplice.

*VI. ročník tenisového turnaje Tenisu OPEN Trhové Sviny vyšel jako tradičně na výbornou, kde i počasí přálo a všichni se společně již těšíme na další VII. ročník."*¹⁴³

6.1.5. Oddíl volejbalu

Při oslavách stého výročí TJ Spartaku v roce 1993 byli za svou práci pro oddíl ocenění zasloužilí členové ing. Miroslav Dvořák, Arnošt Korčák, Jiří Tupý a Jan Zabilka.¹⁴⁴ V tomto roce hrálo v okresním přeboru jedno družstvo, které o rok později sestoupilo. Jeden z důvodů byl ten, že o tento sport nebyl tou dobou v Trhových Svinech dostatečný zájem a oddílu tak chyběli mladí hráči.¹⁴⁵

Volejbalisté, jejichž šatny se dlouhou dobu skládaly jen ze dvou vyřazených stavebních buněk, se v roce 2004 pustili do stavby nového sociálního zařízení, klubovny a šaten. Oddílu se však nepodařilo získat žádnou finanční podporu, proto si musel stavbu financovat sám. To ovšem členy oddílu neodradilo a po odpracování více než tří a půl tisíce brigádnických hodin mohli nové zařízení zkolaudovat už v prosinci následujícího roku.¹⁴⁶

Volejbal v Trhových Svinech nezahálel ani v posledních letech. V trhovosvinenské hale proběhl například v roce 2010 mezistátní zápas mezi kadety České republiky a Argentiny v rámci jejich soustředění, který bylo možno sledovat. Dále se tu konalo několik ročníků volejbalového tábora pod záštitou VK Jihostroj, v jehož rámci proběhly pro

¹⁴³ KUDRNA, L. VI. ročník tenisového turnaje Trhové Sviny OPEN 2002 ve čtyřhrách, *Trhovosvinenské listy*, 4/2002, s. 12.

¹⁴⁴ STEINBAUER, J. Závěr oslav 100. výročí TJ Spartak, *Trhovosvinenské listy*, 4/93, s. 5.

¹⁴⁵ EBENHÖH, J. Současnost naší tělovýchovy, *Trhovosvinenské listy*, 3/93, s. 8.

¹⁴⁶ STEINBAUER, J. Nový objekt pro volejbalisty, *Trhovosvinenské listy*, 2/2006, s. 13.

učitele, trenéry nebo rodiče semináře s trenéry Jihostroje a VSK Českého Krumlova. Ukazuje se, že tento sport ve městě jistě nějakou dobu vydrží.¹⁴⁷

6.1.6. Oddíl softbalu

Softbalový oddíl SC Pigs Trhové Sviny se poprvé zapojil do krajské soutěže v roce 1993. Důležitými zakladateli tohoto sportu v Trhových Svinech byli Zdeněk Petrák a Dušan Hanzal. Se svým mladým a nadšeným kolektivem dokázali hned následující rok vybojovat 2. místo v kategorii mužů. Do toho se zúčastnili Mistrovství České republiky v kategorii patnáctiletých, kde obsadili 7. místo.¹⁴⁸

Velký úspěch na Mistrovství České republiky v kategorii devatenáctiletých nastal po třech letech, kdy SC Pigs porazilo řadu favoritů a umístilo se na medailovém třetím místě. Tento vynikající výsledek dal impuls k založení družstva juniorů a následovala dlouhá šňůra účasti na pravidelných soutěžích až do roku 1998, kdy muži na rok přerušili svou činnost z důvodu neotevření soutěže mužů v Jihočeském kraji. O rok později došlo ke sloučení mužů a juniorů a SC Pigs Trhové Sviny začalo hrát novou soutěž - Jihozápadočeskou ligu. V ní trhovosvinenští softbalisté dokázali ze dvaceti zápasů patnáctkrát vyhrát a tím si tak zajistit výborné druhé místo. Jihozápadočeské ligy se muži pravidelně účastnili až do roku 2002, kdy na několik let přerušili svou účast v soutěžích.¹⁴⁹

V roce 1999 vzniklo družstvo žáků, které hrálo soutěže stativového softbalu. Dva roky poté se zúčastnilo Jihočeské divize softbalu i družstvo kadetů. Tomuto družstvu se ale příliš nevedlo. O moc lépe na tom nebyli ani žáci, jejichž účast v soutěžích byla po dvou sezónách přerušena až do roku 2010.¹⁵⁰

¹⁴⁷ ŠULISTA, P. Léto v TS ve znamení volejbalu, *Trhovosvinenské listy*, 5/2010, s. 15.

¹⁴⁸ Materiály předsedy softbalového oddílu Zdeňka Petráka.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Tamtéž.

Zato dívčí složce SC Pigs se v této době dařilo podstatně lépe. Juniorky, které vznikly v tomtéž roce jako družstvo žáků, vybojovaly v roce 2001 v Jihozápadočeské divizi juniorek 2. místo, které dokázaly obhájit i v následujícím roce.¹⁵¹

Družstvo mužů se do soutěží vrátilo v roce 2006 a účastnilo se Jihočeského přeboru mužů do roku 2009. V té době se jim poměrně dařilo a podařilo se jim umístit jednou na prvním místě, jednou na druhém a dvakrát na třetím místě (*viz příloha č. 21*). V letech 2010 - 2012 nehráli žádnou soutěž.

V roce 2007 družstvo obnovilo pravidelnou činnost s mládeží (poté, co kadeti nehráli žádnou soutěž v letech 2004 a 2006) a v následujícím roce se připojilo do pravidelného Jihočeského přeboru kadetů. V roce 2008 kadeti obsadili 3. místo a rok poté ho obhájili, a to i přes větší konkurenci, když se do soutěže zapojilo šest družstev, z toho jedno s extraligovými a dvě s druholigovými zkušenostmi. Tyto výsledky byly velkým úspěchem nejen pro hráče, jejichž týmu se dlouhou dobu nedařilo, ale i pro trenéry Dušana Hanzala a vedoucího družstva Zdeňka Petráka, kteří jim věnovali náležitou pozornost.¹⁵²

Asi největší dosavadní úspěch pro žáky nastal v roce 2011, kdy se jim a čtyřem posílám ze Sezimova Ústí podařilo vybojovat místo ve finálovém turnaji Extraligy žáků v Kostelci nad Orlicí a umístit se tam na 7. místě z celé České republiky (*viz příloha č. 22*).

Oddíl softbalu také vychoval dva mistry Evropy, jak uvádí Dušan Hanzal. „*Ano, je to již skutečností, že i v tak malé obci jako jsou Trhové Sviny, jsme vychovali dva juniorské mistry Evropy v softbalu. Na letošním ME konaném v Kostelci nad Orlicí ve dnech 11. - 16.7 2011 ve finálovém utkání porazilo národní družstvo ČR národní družstvo Dánska 6:0. K tomuto výsledku pak přispěli i Kryštof Effenberk a Lukáš Matourek. Jmenovaní hráči podávali po celou dobu turnaje výtečné výsledky a s pálkářským průměrem 0,600 byl Kryštof nejlépe pálícím hráčem celého ME.*

Nejen tím, že oba pocházejí z Trhových Svin, ale hlavně tím, že první softbalové krůčky absolvovali právě zde. Na malém vcelku nevyhovujícím plácku, kde získali první kvalitní softbalové návyky, z kterých mohli následovně těžit pro svůj výkonnostní růst.

¹⁵¹ Materiály předsedy softbalového oddílu Zdeňka Petráka.

¹⁵² Tamtéž.

Jako asi každý softbalový začátek byl spojen se školním kroužkem a následně i členství v SC Pigs Trhové Svině, kde v rámci klubu odehráli i první zápasy v soutěži žáků (do 13 let), resp kadetů (do 16 let), které byly tím základním a největším přínosem. Pro Kryštofa to byly roky 2005-2007 a Lukáše 2008-2010. Po zisku bronzových medailí juniorů na Mistrovství ČR 1993 v kategorii juniorů tak v posledních letech klub kontinuálně navazuje na výchovu nových softbalových talentů. Aktuálně vyrůstá silná generace softbalových žáků, která se již propracovala do Extraligy žáků a do dvou let bude atakovat příčky 2. ligy, resp. Extraligy kadetů v ČR.”¹⁵³

Pravděpodobně největším problémem softbalistů z Trhových Svinů je nepochybně fakt, že SC Pigs nemá adekvátní softbalové zázemí, které by odpovídalo soutěžním rámcům pro soutěže pořádané Českou softbalovou asociací. Jak píše jeden ze zakladatelů Dušan Hanzal: „Jediné, co může softbalovou komunitu mrzet, zvláště pak řadu obětavých lidí, kteří po 19 letech strávených s dětmi či v družstvech žáků, kadetů, juniorů, mužů či juniorek, že neměli šanci zahrát kvalitní softbal na regulérním softbalovém hřišti v domácích podmínkách. Je to možná smůla nebo velký problém našeho města, že není patřičný prostor či vnímání tohoto sportu na požadované úrovni. Toto pak vede k tomu, že kvalitní hráči odcházejí o pár kilometrů dál. Jelikož naše zázemí nedosahuje takových možností a rozměrů jako tam, kde jsou místní lidé ochotni dotáhnout myšlenky do reálných konců, tak zůstáváme stále na půli cesty. A vše softbalové je pak jen přáním a prosbou o vybudování toho, o co je zájem, co má tradici i kvalitní výsledky.”¹⁵⁴

6.2. Cyklistika

Jak plynul čas, trhovosvinenská cyklistika se postupně dostávala do popředí, a její závodníci o sobě dávali stále častěji vědět. Poté, co se svinenští závodníci stali již po několikáté přeborníky kraje, jejich úspěchy nezůstaly nepovšimnuty, a někteří z nich byli povoláni do reprezentačních družstev. Z těchto cyklistů reprezentoval Českoslo-

¹⁵³ HANZAL, D. Trhovosvinenští mistři Evropy v softbalu, *Trhovosvinenské listy*, 9/11, s. 15.

¹⁵⁴ Tamtéž.

vensko ve stíhacím závodě družstev na olympiádě v Soulu v roce 1988 Michal Zrnečko a olympiády v Barceloně roku 1992 se zúčastnil Jaroslav Bílek. Tento závodník se také stal čtvrtým českým cyklistou, který vyhrál v roce 1993 Závod míru. O pět let později se navíc umístil na druhém místě v závodě Okolo Japonska a po dalších dvou letech ještě vyhrál závod Bohemia.¹⁵⁵

Přestože byl tento oddíl dlouhou dobu na cyklistickém výsluní, začala jeho činnost postupně upadat. Jeho členové sice ještě stihli posbírat několik trofejí v sousedním Rakousku, kam v devadesátých letech po otevření hranic začali vyjíždět, ale postupně začali trenéři i funkcionáři z časových nebo finančních důvodů mizet, a oddíl tak musel svou činnost nakonec zastavit.¹⁵⁶ Jediné, co zůstalo po trhovosvinenské cyklistice, je Cykloklub Dračice Františkov, který vytvořil zakladatel rozpadlého cyklistického oddílu Bohuslav Šmídl a který organizuje časté výlety po okolí a pohraničních stezkách.¹⁵⁷

6.3. Ostatní sportovní aktivity

Pavel Nováček

Trhové Sviny se mohou pyšnit i veleúspěšným závodníkem v rallycrossu Pavlem Nováčkem. Tento jezdec zahájil svou závodnickou kariéru ještě za Československa v roce 1986 a hned v následujících třech letech vybojoval v Českém poháru se svou škodovkou jedno druhé místo a dvě prvenství. V devadesátém roce navíc vyhrál také Mistrovství Československa.¹⁵⁸

Když přesedlal ze své Škody 130 na Mazdu 323 TURBO, pustil se Nováček i do rakouských šampionátů. Poté, co v letech 1991 a 1992 získal titul Mistra republiky, připojil k němu ještě dvojnásobný titul Mistra Rakouska z let 1994 a 1995.¹⁵⁹

¹⁵⁵ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 196.

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 197.

¹⁵⁷ ŠMÍDL, B. 20. výročí pádu „Železné opony“, *Trhovosvinenské listy*, 10/09, s. 16.

¹⁵⁸ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 200.

¹⁵⁹ Tamtéž.

Tím, že patřil ke špičce v naší zemi, měl dostatečně dobrý automobil a pocházel z Českých Budějovic, o něj projevil zájem i budějovický Budvar a rozhodl se ho proto sponzorovat. Když získal nové a lepší auto, byl to Mitsubishi Lancer EVO IV (jeden z úplně prvních v České republice), obdržel s tímto vozem, který na přední kapotě i bočích zdobil nápis „Budweiser“, také novou přezdívku na evropské scéně „Mr. Budweiser“.¹⁶⁰

Později začal jezdit evropské šampionáty s dalším japonským SUZUKI SWIFT 1,4 GTI. S touto značkou vybojoval v roce 2001 na Mistrovství Evropy třetí místo a o rok později skončil čtvrtý.¹⁶¹

Triatlon

Triatlon, vytrvalostní sport, který je kombinací plavání, cyklistiky a běhu, se každoročně koná i v Trhových Svinech. Tento závod byl poprvé v Trhových Svinech pořádán oddílem B+H Triatlon z Českých Budějovic. Je součástí Jihočeského poháru v triatlonu a každý rok se na něj z širokého okolí sjíždějí desítky závodníků. „*V sobotu 16. 6. 2012 se uskuteční v prostoru Velkého rybníku u Trhových Svinů jubilejní 20. ročník Trhovosvinenského triatlonu. Na jeho start se dopoledne postaví jak současní nejlepší triatlonisté kraje, tak bývalí reprezentanti a účastníci prvních ročníků. Odpoledne bude patřit dětským kategoriím. Tyto závody jsou samozřejmě otevřeny všem zájemcům z řad rekreačních sportovců.*

Start závodu dospělých kategorií je v 11.00 hod. Závodníci absolvují 750 m plavání, cyklistická část je dlouhá 25 km (vede do Nových Hradů – Údolí) a následuje závěrečný běh 6 km směr Rejta.“¹⁶²

Silvestrovský běh a horský maratón

Mezi další pravidelné závody ve městě patří Silvestrovský běh a horský maratón. Oba tyto závody jsou pořádány TJ OB České Budějovice.

¹⁶⁰ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviný*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 200.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 201.

¹⁶² BROŽKA, M. Svátek triatlonu v Trhových Svinech, *Trhovosvinenské listy*, 5/12, s. 15.

Horský maratón začíná v Trhových Svinech, pokračuje přes devět vrcholů Novohradských a Slepíčních hor a končí na Hojné Vodě.¹⁶³ V posledním ročníku tohoto závodu došlo k překonání traťového rekordu Janem Havlíčkem s časem 2:20:40. Horský maratón obsahuje také cannicrossovou trať (běh s táhnoucím psem), které se naposledy zúčastnilo třináct závodníků se psy (viz příloha č 23).¹⁶⁴

Silvestrovský běh začíná na náměstí v Trhových Svinech a je pro muže, ženy i děti rozdělen do různých kategorií, aby se mohl zúčastnit každý jedinec. Dětská trasa má délku od dvou set metrů do necelých tří kilometrů a na dospělé čeká trať o délce 5,6 kilometru.¹⁶⁵ Fakt, že se běhu může zúčastnit naprosto kdokoliv, potvrzuje ročník 2006, na kterém se sešel nejmladší ani ne dvouletý závodník s nejstarším dvaasedesátiletým běžcem. Silvestrovského běhu se každým rokem zúčastňuje stále více nadšenců. V roce 2012 se jejich počet vyšplhal téměř na sto účastníků. *„Za ideálního počasí se na start 18. ročníku Silvestrovského běhu postavilo 98 závodníků, 41 dětí a 57 dospělých. Tato za posledních pár let rekordní účast byla překvapením hlavně v kategorii „Příchozí ženy“, kde startovalo celkem jedenáct běžkyň.*

Tradičně urputné boje byly v dětských kategoriích v okruzích na náměstí (viz příloha č. 24). V elitní kategorii žen na 5,6 km jsme přivítali naši nejlepší českou běžkyni Lucii Sekanovou, která svým výborným výkonem vytvořila rekordní čas v celé historii Silvestrovského běhu v kategorii žen a málem porazila i všechny muže.“¹⁶⁶

Sportovní hry

Ve městě se každoročně pořádají také hry pro jeho nejmladší obyvatele v rámci Mezinárodního dne dětí. V roce 2007 se trhovosvinenská mateřská škola poprvé připojila k projektu Sportovní hry mateřských škol, aby se mladí sportovci hned od raného věku učili „fair play“ a pochytili základy o sportu a olympionismu (viz příloha č. 25). Již na prvním ročníku těchto her se sešlo 170 dětí, které soutěžily v sedmi disciplínách

¹⁶³ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 202.

¹⁶⁴ BROŽKA, M. Horský maratón - XIV. ročník, *Trhovosvinenské listy*, 4/12, s. 15.

¹⁶⁵ JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže 2006, s. 202.

¹⁶⁶ BROŽKA, M. XVIII. ročník Silvestrovského běhu, *Trhovosvinenské listy*, 1/12, s. 16.

(např. štafetový běh, házení na cíl, skok do dálky, překážková dráha). „Každá třída měla desetičlenné družstvo ve třídním cvičebním úboru, ale soutěží se účastnily všechny děti. Všechny děti také nakonec dostaly odměny – diplomy, medaile, cereální sladkosti a leták s poukázkou do multikina. Sportovní hry, takovou malou olympiádu děti zakončily slavnostním průvodem už s medailemi na krku a olympijskou hymnou.“¹⁶⁷

¹⁶⁷ RYCHTAŘÍKOVÁ, M. Sportovní hry ve školce, *Trhvosvinenské listy*, 6/07, s. 10.

7. Závěr

Jak popisuje tato práce, historie sportovního dění v Trhových Svinech je daleko pestřejší, než by si kdo myslel. Ukázalo se, jak moc byli dřívější obyvatelé města do sportu zapálení a co všechno pro ně znamenal. Protože dříve neexistovaly moderní technologie, lidé si museli koníčky vytvářet sami a sport byl pro ně lákavou možností. Spousta z nich ho nebrala jen jako zpestření volného času nebo způsob udržet se ve formě, ale považovala ho za životní styl a věnovala se mu celým svým srdcem. Náзорným příkladem toho byli sokolové z Trhových Svinů, kteří kromě pobytu v tělocvičně organizovali častá veřejná cvičení, zapojovali se do většiny společenských akcí a pořádali pochody a výlety po okolí.

Bakalářská práce také nastiňuje, jak to bylo se začátky trhovosvinenských sportovních klubů a organizací, které se rozvinuly, které zanikly, a kdo se zasloužil o jejich vznik a působení. Ukazuje produktivitu oddílů v soutěžích, jejich úspěchy a seznamuje s nadanými sportovci začínající v těchto oddílech.

Mnozí lidé, kterých by se ani v Trhových Svinech nenašlo málo, nemají jistě nejmenší tušení, kolik výjimečných postav sportovního světa pocházelo právě z tohoto města, a pokud budou někdy číst tuto práci, určitě budou poměrně překvapeni. Nešlo o pouhé reprezentanty své obce nebo Jihočeského kraje, kteří se blýskli v soutěžích nebo na různých turnajích, ale našli se mezi nimi i tací, kteří díky své pili, talentu a schopnostem mohli reprezentovat celou Českou republiku a v některých případech i více než úspěšně.

Protože se v této práci dá najít mnoho informací o sportovních aktivitách obyvatel Trhových Svinů v současnosti, je patrné, že toto odvětví lidské činnosti nacházející se ve městě již od konce 19. století, má pořád co nabídnout a stále se rozvíjí. Přestože místní občané možná nemají celkové povědomí o sportovní historii své obce, ukazuje se, že sport pro ně určitě není neznámým či nechtěným aspektem. Poukazuje na to i fakt, že se zakládají stále nové sportovní kluby, často jsou pořádány akce se sportovní tematikou, vytvářejí se nové a lepší podmínky pro sportování a většina oddílů pořád pokračuje ve své činnosti a stará se o výchovu svých mladých následovníků. Na této skutečnosti mají velký podíl zejména někteří jedinci, kteří udělali pro své oblíbené sporty v tomto městě maximum, i když z toho pro ně zdánlivě nic neplynulo. A nebýt jich a

nadšení spousty dalších, sport by v Trhových Svinech rozhodně nebyl na takové úrovni, na jaké se nachází dnes. A zcela určitě by se tu tento rok neslavilo již stodvacáté výročí od založení organizované tělesné výchovy ve městě.

8. Referenční seznam literatury

Archivní prameny

SOkA České Budějovice, *Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“ v Trhových Svinech*, 1893 – 1930, sign. B2155

SOkA České Budějovice, *Pamětní kniha města Trhových Svinů*, 1922 – 1926, sign. B2121

SOkA České Budějovice, *Pamětní kniha města Trhových Svinů*, 1931 – 1946, sign. B2121

Literatura

HODAŇ, Bohuslav. *Sokolství a současnost*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, 195 s. ISBN 80-244-0716-7.

KÖSSL, Jiří - ŠTUMBAUER, Jan – WAIC, Marek. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury od roku 1774 po současnost*. Praha: L print, 1994, 120-179 s.

JOHN, Josef. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*, 1. vydání. České Budějovice: Růže, 1974, ISBN – neuvedeno.

JOHN, Josef. - POLÁKOVÁ, Marie. *Mé, tvé, naše Trhové Sviny*. 1. vydání. České Budějovice: Růže, 2006. ISBN 80-869-7506-1.

Trhové Sviny 500 let městem. 1. vydání. Praha: Horký, 1938, REG 908.437.

90 let tělovýchovy a sportu a 60 let kopané v Trhových Svinech, České Budějovice, 1982.

Periodika

Trhovosvinenské listy, 1992 – 2012

Narativní prameny

Čajan Jiří - bydlištěm v Trhových Svinech

Beneš David - sekretář fotbalového oddílu

Petrák Zdeněk - předseda softbalového oddílu

Mgr. Steinbauer Jan - předseda TJ Spartak Trhové Sviny

Internet

Fotbal - TJ Spartak Trhové Sviny. [online]. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z:

<http://www.fotbaltrhovesviny.cz/historie.html>

Tělovýchovná jednota Spartak Trhové Sviny. [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z:

<http://www.tjspartakts.cz/>

Město Trhové Sviny. [online]. [cit. 2013-04-05]. Dostupné z:

<http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=8>

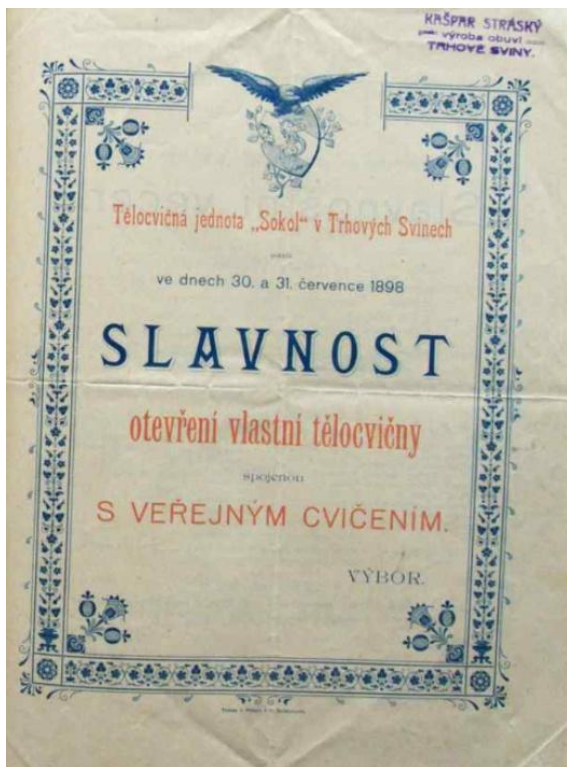
9. Seznam zkratek

AC - atletický klub
br. - bratr
ČOS - Česká Obec Sokolská
ČR - Česká republika
ČSAD - Československá autobusová doprava
ČSTV - Československý svaz tělesné výchovy a sportu
DSO - dobrovolná sportovní organizace
FK (FC) - fotbalový klub
GTS - gymnázium Trhové Sviny
Kčs - korun československých
Km - kilometr
KSČ - Komunistická strana Československa
MČR - Mistrovství České republiky
MěÚ - městský úřad
MěstNV - městský národní výbor
ME - Mistrovství Evropy
MS - Mistrovství světa
např. - například
OB - orientační běh
ONV - Okresní národní výbor
OP - okresní přebor
s. - strana
SC - softbalový klub
SK - sportovní klub
SNB - Státní národní bezpečnost
SPŠS - Střední průmyslová škola stavební
sv. - svatý
TJ - Tělovýchovná jednota
TS - Trhové Sviny
tzv. - takzvaný
ZRTV - Základní rekreační tělesná výchova

10. Přílohy

Příloha č. 1

- leták slavnosti otevření sokolské tělocvičny a sokolovna za první republiky

Příloha č. 2

- cvičení mužů a žen v Žabovřeskách u Brna v roce 1914

Příloha č. 3

- ukázka plakátu sokolského biografu

BIO SOKOL

SCHWEINITZ. - TRHOVÉ SVINY.

Mittwoch, den 18. September um 8 Uhr abends
 Středa dne 18. září 8 hodin večer

BRAND IM OZEAN OCEÁN V PLAMENECH

Im Filme spielen: - Ve filmu hrají:
 Hans Söhnker, René Deltgen, Winnie Markus, A. Engel

Der Jugend unzugänglich.
 Mládeži nepřístupno.

Kriegsberichte.
 Zprávy z bojiště

Sonntag, den 22. September um 3 Uhr nachmittags und um 8 Uhr abends
 Neděle dne 22. září 3 hodiny odpoledne a 8 hodin večer

D. VERZAUBERTE HAUS KOUZELNÝ DŮM

Im Filme spielen: - Ve filmu hrají:
 Adina Mandlová, Zdeněk Štěpánek, Světa Svozilová, Eduard Kohout, R. Nasková

Der Jugend unzugänglich.
 Mládeži nepřístupno.

Tschechische Version.
 Česká verze.

Kriegsberichte.
 Zprávy z bojiště.

Kartenvorverkauf bei d. Fa F. Stráský, Drogerie.-Tel. 11. - Předprodej vstupenek u fy F. Stráský, drogerie.

Selbstverlag. - Buchdruckerei J. Horký, Budweis, Linienstr. 57. - N. vl. - Knihkárna J. Horký, Bedáňovice, Linická 57.

Příloha č. 4

- trhovosvinenští sokolové v roce 1930

Příloha č. 5

- fotbalisté v roce 1922 – stojící zleva: Šindelář st., Hohenberger L., Valut J., Rubín, Stejskal, Pišinger Fr., Drda Fr., Pišl R., Hlávka Fr., Šindelář B., Loukotka
sedící zleva: Žák Fr., Mráz F., Pilbauer Fr.

Příloha č. 6

- trhovosvinenští na všesokolském sletu v Praze v roce 1948

Příloha č. 7

- spartakiádní cvičení v Trhových Svinech v roce 1962

- seznam vybudovaných sportovních zařízení v Trhových Svinech do roku 1982

- 5 -

Nositелеm socialistické péče o rozvoj tělovýchovy a sportu jsou stranické a státní orgány našeho města. Zejména po roce 1948 jsme svědky výsledků při překonávání překážek, v úsilí o tvorbu jednotné organizace a trvalý růst podílu státních orgánů při výstavbě nových sportovních zařízení.

Podíl MěstNV v Trhových Svinech na budování tělovýchovných zařízení v akci "Z"

Název akce	Vybudována v letech	Hodnota díla v Kčs
Výstavba sportovního hřiště (nynější sídliště - již zrušeno)	1951 - 1953	70.000,--
Tenisového hřiště	1954 - 1955	30.000,--
Sportovní stadion	1958 - 1959	600.000,--
Kuželna	1963 - 1964	100.000,--
Oplocení sportovního stadionu	1967	40.000,--
První úprava koupaliště	1968	40.000,--
Sportovní střelnice SVAZARMU	1967 - 1970	100.000,--
Kabin u tenisového hřiště	1969	30.000,--
Areálu zdraví a hřiště u nové školy	1972 - 1973	100.000,--
Výstavba kluziště	1973	550.000,--
Výstavba kabin na koupališti a rozšíření plochy koupaliště	1973 - 1976	200.000,-- 150.000,--
Hřiště na Rejtech	1974 - 1975	65.000,--
Výstavba sportovní haly s příslu- šenstvím a bytovou jednotkou	1976 - 1978	5.400.000,--
Oplocení sport. areálu včetně sportovní haly	1979 - 1980	180.000,--
Úprava hřiště na Rejtech	1981 - 1982	100.000,--
Úprava koupaliště na rybn. "Velký"	1982	400.000,--
C E L K E M		8.155.000,--

Příloha č. 9

- mužstvo z roku 1978, které vyhrálo I. B třídu
stojící zleva: Polák Z., Janda J., Špát R., Lenk A., Janda. J., Ziffrein, Bušek V.
sedící zleva: Kohout V., Capl. P., Tichý J., trenér Fr. Pech, Lenk P., Lepša M.,
Čermák V., Jirkal R.

Příloha č. 10

- účastníci volejbalové soutěže OP II. z roku 1969
zleva: Zabilka J., Korčák A., Šulc J., Pinc, Tupý, Příbyl

Příloha č. 11

- první zleva stojící vedoucí oddílu P. Homer a trenéři s celým oddílem

Příloha č. 12

- oddíl stolního tenisu v roce 1977

Příloha č. 13

- hokejové družstvo z roku 1955

Příloha č. 14

- přehled dotací na podporu tělovýchovných zařízení a sportovních akcí pro Trhové Sviny zveřejněný v srpnových Trhvosvinenských listech v roce 2009

Dotace od JČK do sportovního zařízení a na akce TJ Spartak a města TS			
žadatel	rok	částka	specifikace
TJ Spartak	2002	20 000	ozvučení tělocvičny
TJ Spartak	2003	100 000	rekonstrukce zavlažovacího systému
TJ Spartak	2003	10 000	8.roč.gymnastických závodů o Pohár města TS
TJ Spartak	2005	15 000	rekonstrukce nohejbalového hřiště
TJ Spartak	2005	8 000	9.roč.gymnastických závodů o Pohár města TS
TJ Spartak	2005	38 000	rekonstrukce šatny rozhodčích
TJ Spartak	2006	10 000	10.roč.gymnastických závodů o Pohár města TS
TJ Spartak	2006	90 000	šatna nohejbalistů se soc.zázemím
Město TS	2006	840 000	podlaha sportovní haly
Město TS	2006	42 500	záchytné sítě na stadionu a branky v tělocvičně
TJ Spartak	2007	10 000	11.roč.gymnastických závodů o Pohár města TS
Město TS	2007	50 000	travní sekačka
TJ Spartak	2008	13 000	12.roč.gymnastických závodů o Pohár města TS
TJ Spartak	2008	250 000	rekonstrukce fotbalových šaten
TJ Spartak	2008	30 000	příspěvek na pořádání MČR v nohejbalu dvojic a trojic
TJ Spartak	2009	14 000	13.roč. gymnastických závodů o Pohár města TS
Město TS	2009	25 000	2. roč. žákovského fotbalového turnaje Erima Cup
Celkově		1 565 500	

Příloha č. 15

- vítězný tým I. A třídy z roku 1997

Příloha č. 16

- tabulka obsahující výsledky Erima Cup 2011

Tabulky po základních skupinách:

Skupina A	Bodů	Score	Skupina B	Bodů	Score
1. Spartak Trhové Sviny	9	7 : 4	1. AC Sparta Praha	12	12 : 4
2. FK Mladá Boleslav	7	13 : 6	2. Dynamo ČB	7	12 : 6
3. 1.FK Příbram	7	9 : 8	3. MAS Sezimovo Ústí	7	9 : 4
4. Loko ČB	6	13 : 10	4. FŠ Třebíč	3	11 : 14
5. SKP ČB	0	4 : 18	5. Malše Roudné	0	3 : 19

Nadstavba:

C	14:00	Spartak Trhové Sviny	-	FK Mladá Boleslav	2	:	1
C	14:00	Dynamo ČB	-	AC Sparta Praha	5	:	1
D	14:22	1.FK Příbram	-	Loko ČB	2	:	1
D	14:22	FŠ Třebíč	-	SKP ČB	3	:	3
C	14:44	MAS Sezimovo Ústí	-	Spartak Trhové Sviny	0	:	3
C	14:44	FK Mladá Boleslav	-	Dynamo ČB	1	:	3
D	15:06	Malše Roudné	-	1.FK Příbram	2	:	3
D	15:06	Loko ČB	-	FŠ Třebíč	0	:	4
C	15:28	AC Sparta Praha	-	MAS Sezimovo Ústí	0	:	0
C	15:28	Dynamo ČB	-	Spartak Trhové Sviny	0	:	2
D	15:50	SKP ČB	-	Malše Roudné	0	:	0
D	15:50	FŠ Třebíč	-	1.FK Příbram	1	:	4
C	16:12	AC Sparta Praha	-	FK Mladá Boleslav	2	:	3
C	16:12	MAS Sezimovo Ústí	-	Dynamo ČB	2	:	1
D	16:34	SKP ČB	-	Loko ČB	0	:	1
D	16:34	Malše Roudné	-	FŠ Třebíč	1	:	7
C	16:56	Spartak Trhové Sviny	-	AC Sparta Praha	2	:	1
C	16:56	FK Mladá Boleslav	-	MAS Sezimovo Ústí	3	:	3
D	17:18	1.FK Příbram	-	SKP ČB	4	:	0
D	17:18	Loko ČB	-	Malše Roudné	0	:	2

Konečné pořadí

1.	Spartak Trhové Sviny
2.	Dynamo ČB
3.	MAS Sezimovo Ústí
4.	FK Mladá Boleslav
5.	AC Sparta Praha
6.	1.FK Příbram
7.	FŠ Třebíč
8.	Malše Roudné
9.	Loko ČB
10.	SKP ČB

Příloha č. 17

- Erima Cup 2011

Příloha č. 18

- vítězný trhovosvinenský tým

Příloha č. 19

- vítězný tým „pětatřicátníků“ z turnaje v Horní Stropnici

Příloha č. 20

- gymnastický oddíl TJ Spartaku Trhové Sviny na 5. ročníku závodu přípravek v Trhových Svinech

Příloha č. 21

- výsledky SC Pigs od roku 2006 do roku 2009

Jihočeský přebor mužů 2006

	G	W	L	S	P	Skóre
1 Pharaon Jindřichův Hradec	8	6	2	0	14	81 : 49
2 SC Pigs Trhové Sviny	8	4	4	0	12	62 : 78
3 Žraloci Ledenice	8	2	6	0	10	63 : 79

Jihočeský přebor mužů 2007

Základní část:

	G	W	L	S	P	Skóre
1 Žraloci Ledenice	6	4	2	0	10	83 : 38
2 Spartak Sezimovo Ústí	6	4	2	0	10	40 : 31
3 SC Pigs Trhové Sviny	6	4	2	0	10	47 : 51
4 Pharaon Jindřichův Hradec	6	0	2	4	2	16 : 66

O umístění:

	G	W	L	S	P	Skóre
1 Spartak Sezimovo Ústí	8	6	2	0	14	59 : 43
2 Žraloci Ledenice	8	5	3	0	13	102 : 50
3 SC Pigs Trhové Sviny	8	4	4	0	12	56 : 74

Jihočeský přebor mužů 2008

	G	W	L	S	P	Skóre
1 SC Pigs Trhové Sviny	6	4	2	0	10	54 : 50
2 Spartak Sezimovo Ústí	6	3	3	0	9	61 : 51
3 Žraloci Ledenice	6	2	4	0	8	48 : 62

Jihočeský přebor mužů 2009

	G	W	L	S	P	Skóre
1 Žraloci Ledenice	12	11	1	0	23	165 : 52
2 Spartak Sezimovo Ústí	12	9	3	0	21	132 : 70
3 SC Pigs Trhové Sviny	12	3	8	1	14	67 : 131
4 Storks Vlašim	12	1	11	0	13	52 : 163

Příloha č. 22

- softbalové družstvo z finálového turnaje Extraligy žáků v Kostelci nad Orlicí

Příloha č. 23

- start zkrácené trati cannicrossového závodu v Benešově nad Černou

Foto: Jiří Salcer

Příloha č. 24

- 18. ročník Silvestrovského běhu v Trhových Svinech (dětská kategorie)

Příloha č. 25

- Sportovní hry mateřských škol 2007 na hřišti gymnázia

